

สถานการณ์มลพิษประเทศไทย ปี 2556

โดย

นายวิเชียร จุ่งรุ่งเรือง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

วันที่ 19 มีนาคม 2557

ห้องประชุม 302 กรมควบคุมมลพิษ

สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่น่าห่วงใย

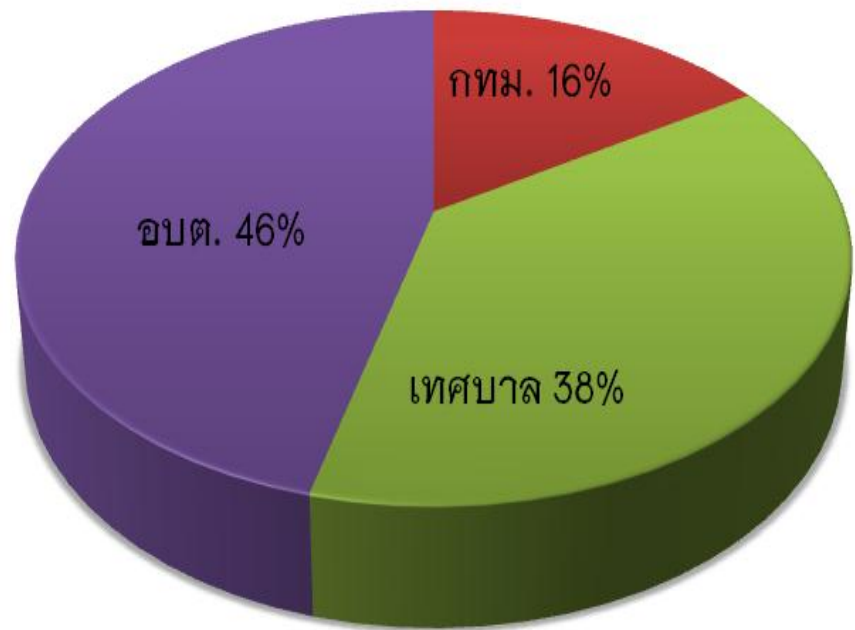
“ขยะ”

สถานการณ์ขยะมูลฝอย

❖ ผลการสำรวจข้อมูลขยะมูลฝอยทั่วประเทศใหม่ ในปี 2556 มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ **26.77** ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก ปี 2555 ร้อยละ 8

อปท.	ปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้น	
	(ล้านตัน)	(ร้อยละ)
กทม.	4.137	16%
เทศบาล	10.241	38%
อบต.	12.396	46%
รวม	26.774	100%

❖ ได้รับกำจัดแค่ **7.27** ล้านตัน นำกลับไปใช้ประโยชน์ **5.152** ล้านตัน ตกค้าง **14.2** ล้านตัน

ขยะมูลฝอยชุมชน

อปท. ที่มี
การ
ให้บริการ
4,179 แห่ง
54 % (2)

ปริมาณขยะที่
เกิดขึ้นในพื้นที่
ให้บริการ
19.32 ล้านตัน/ปี
72 % (3)

ปริมาณขยะ
ที่เกิดขึ้น
26.77
ล้านตัน/ปี
100 % (1)

ปริมาณขยะสะสม
19.941 ล้านตัน
74.5 % (20)

ปริมาณขยะที่ถูก
นำไปใช้ประโยชน์
5.152 ล้านตัน/ปี
19.5 %
(19) =
(5)+(9)+(17)

อปท. ที่ไม่มี
การให้บริการ
3,603 แห่ง
46 % (15)

ปริมาณขยะที่
เกิดขึ้นในพื้นที่ที่
ไม่มีการให้บริการ
7.456 ล้านตัน/
ปี
28 % (16)

เก็บขนไปกำจัด
14.359
ล้านตัน/ปี
53.5 % (4)

ถูกนำไปใช้
ประโยชน์
4.828 ล้าน
ตัน/ปี
18 % (5)

ไม่มีการให้บริการ
0.131 ล้านตัน/ปี
0.5 % (6)

ถูกนำไปใช้
ประโยชน์
0.177 ล้านตัน/ปี
1 % (17)

กำจัดไม่ถูกต้อง
7.279 ล้านตัน/ปี
27 % (18)

กำจัดไม่ถูกต้อง
6.938 ล้านตัน/ปี
26 % (7)

จัดการถูกต้อง
7.421 ล้านตัน/ปี
27.7 % (8)

การนำไปใช้ประโยชน์
0.147 ล้านตัน/ปี
0.5 % (9)

การนำไปกำจัด
7.274 ล้านตัน/ปี
27 % (10)

Landfill 6.696 ล้านตัน/
ปี
25 % (11)

Compost 0.055 ล้าน
ตัน/ปี
0.1 % (12)

Incinerator 0.254 ล้าน
ตัน/ปี
0.9 % (13)

อื่นๆ 0.269 ล้านตัน/ปี
1 % (14)

เปรียบเทียบปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นกับตึกใบหยก 2

ปริมาณขยะมูลฝอยที่
เกิดขึ้น 26.77 ล้านตัน

ตึกใบหยก
2 139 ตึก

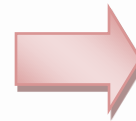

เปรียบเทียบปริมาณขยะมูลฝอยสะสมกับตึกใบหยก 2

ปริมาณขยะมูลฝอยสะสม
19.941 ล้านตัน

ตึกใบหยก
2 103 ตึก

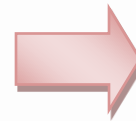

เปรียบเทียบปริมาณขยะมูลฝอยสะสมกับตึกไบกหยก 2

ปริมาณขยะมูลฝอยสะสม
2.471 ล้านตัน

จ.สงขลา

ตึกไบกหยก
2 12 ตึก

เปรียบเทียบปริมาณขยะมูลฝอยสะสมกับตึกไบก 2

ปริมาณขยะมูลฝอยสะสม
2.063 ล้านตัน

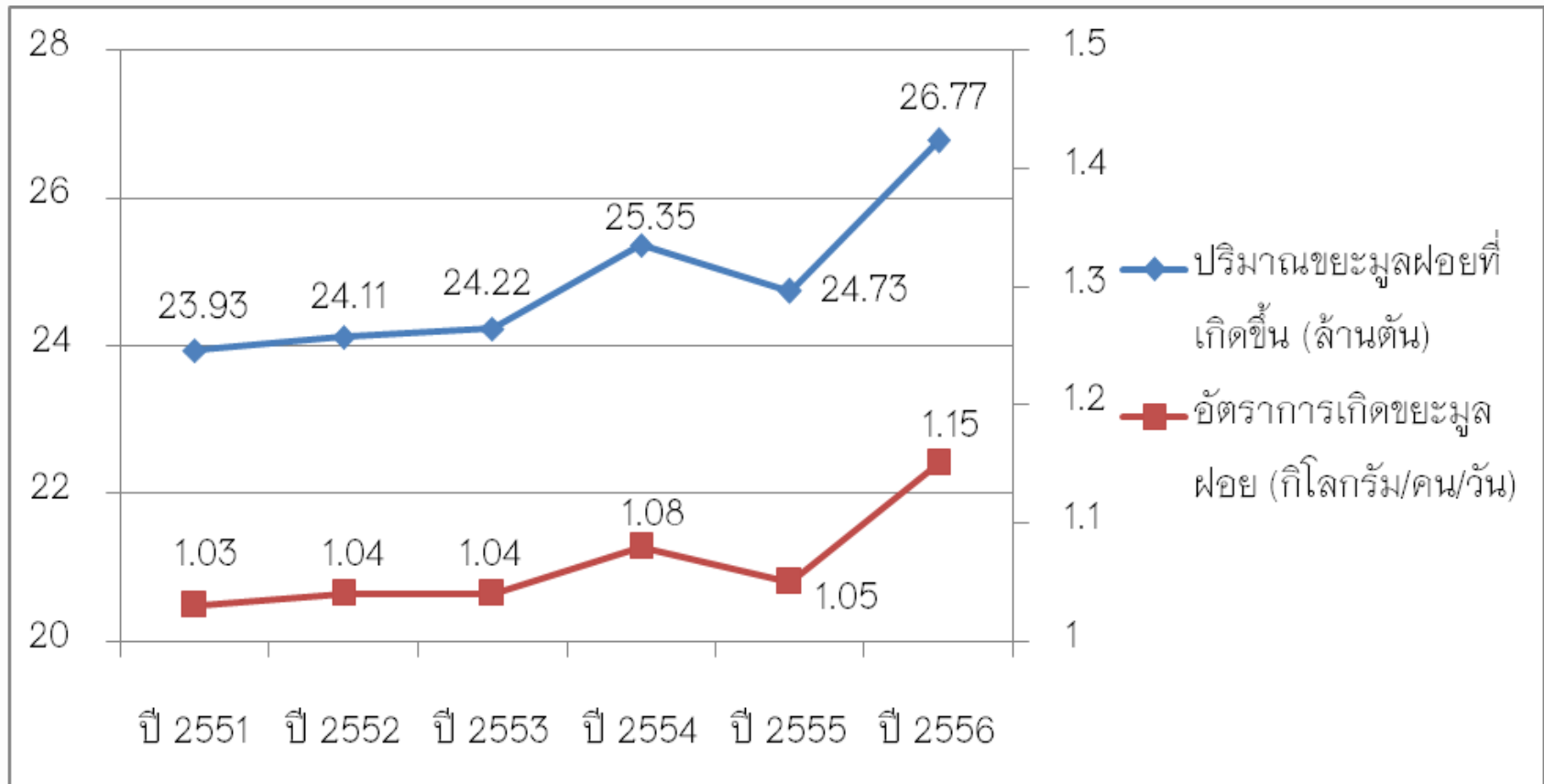
จ.
สมุทรปราการ

ตึกไบก
2 10 ตึก

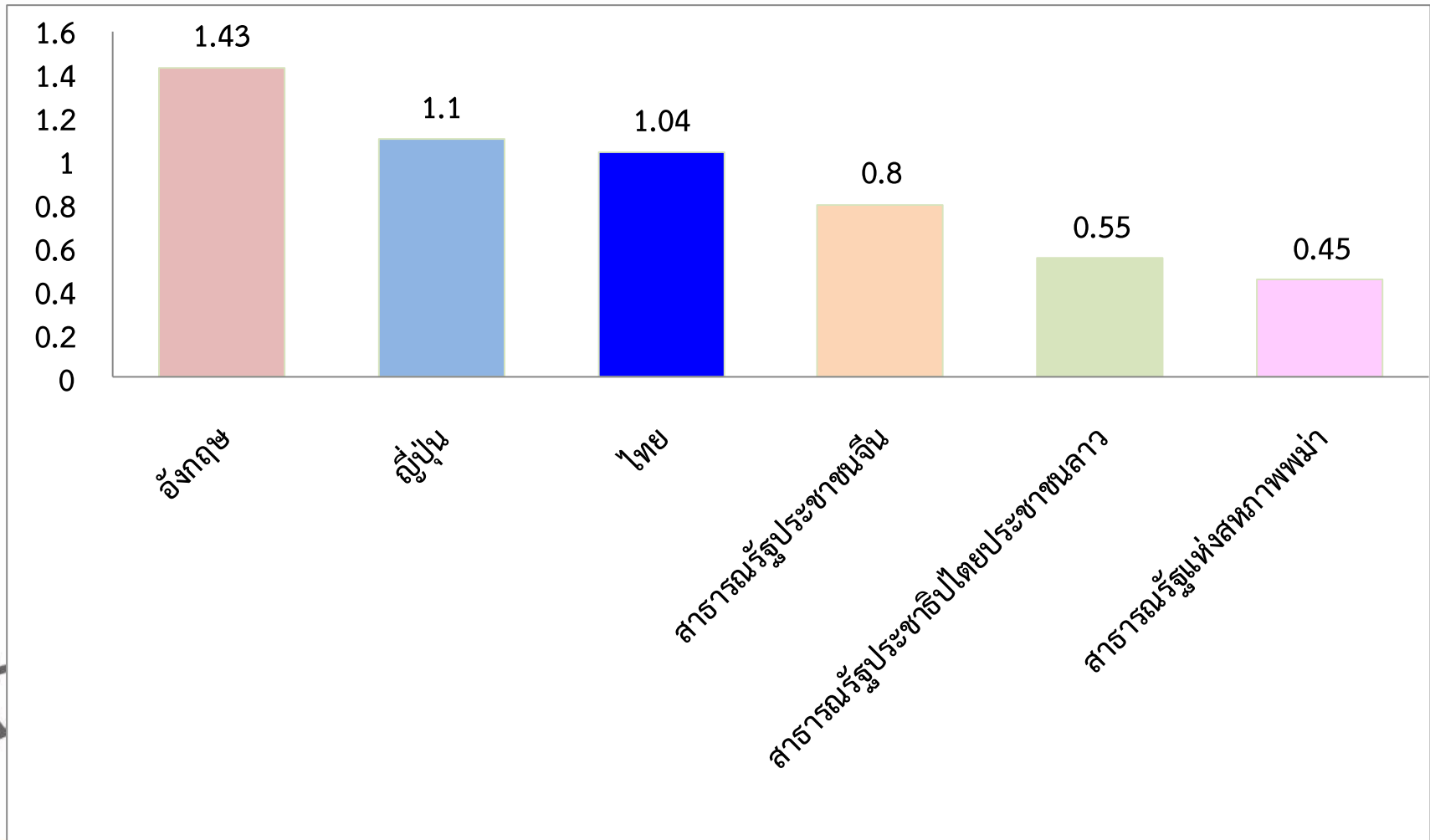

อัตราการเกิดขยะมูลฝอย

❖ จากสถานการณ์ที่ผ่านมา พบว่า อัตราการเกิดขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ในปี 2556 คือ 1.15 กิโลกรัม/คน/วัน

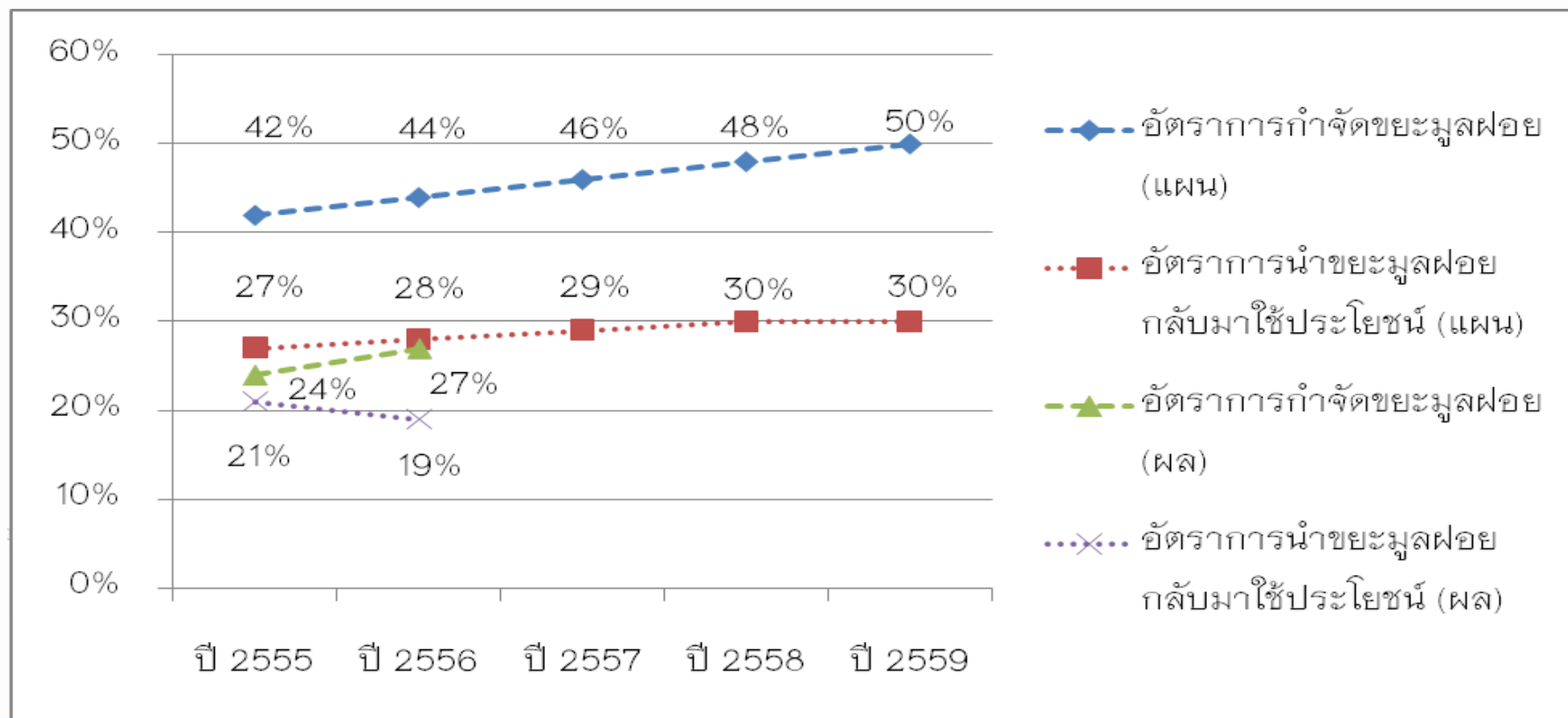

เปรียบเทียบอัตราการเกิดขยะมูลฝอย ปี 2553 ของ ประเทศพัฒนาแล้ว ประเทศกำลังพัฒนา และประเทศพัฒนาน้อย

อัตราการกำจัดขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนจัดการมลพิษ 2555 - 2559

❖ อัตราขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัด และอัตราขยะมูลฝอยที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยมีขยะมูลฝอยได้รับกำจัดแค่ **7.274** ล้านตัน และมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์ **5.152** ล้านตัน

การจัดลำดับจังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

❖ พิจารณาจาก 3 ปัจจัยหลัก

1. ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดแบบไม่ถูกต้อง
2. ปริมาณขยะมูลฝอยที่ไม่ได้รับการบริการเก็บขน
3. ปริมาณขยะมูลฝอยสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยน้อยที่สุด 20 อันดับ

ลำดับ	จังหวัด
1	กทม. / ภูเก็ต / นนทบุรี
2	เชียงใหม่
3	หนองคาย
4	ลำพูน
5	สระบุรี
6	ระยอง
7	สมุทรสาคร
8	เชียงราย
9	อุบลราชธานี
10	อุทัยธานี

ลำดับ	จังหวัด
11	มุกดาหาร
12	นครสวรรค์
13	แม่ฮ่องสอน
14	ยโสธร
15	จันทบุรี
16	พังงา
17	สกลนคร
18	พิษณุโลก
19	อุดรธานี
20	อำนาจเจริญ

จังหวัดสะอาด

จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยสูงที่สุด 20 อันดับ

ลำดับ	จังหวัด
1	สงขลา
2	สมุทรปราการ
3	กาญจนบุรี
4	นครศรีธรรมราช
5	สุราษฎร์ธานี
6	ราชบุรี
7	เพชรบุรี
8	แพร่
9	ปราจีนบุรี
10	พระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	จังหวัด
11	ระนอง
12	นครพนม
13	ปัตตานี
14	ฉะเชิงเทรา
15	ร้อยเอ็ด
16	ลพบุรี
17	อ่างทอง
18	ขอนแก่น
19	บุรีรัมย์
20	ชุมพร

จังหวัดสกปรก

จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยสะสม				
อันดับ ที่	จังหวัดที่มีวิกฤต ปัญหาการจัดการ ขยะมูลฝอย	จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยสะสม		
		จังหวัด	ปริมาณขยะมูลฝอย สะสม (ตัน)	อัตราการสะสม ขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน)
1	สงขลา	สงขลา	2,471,840.40	1,772.42
2	สมุทรปราการ	สมุทรปราการ	2,063,448.00	1,687.69
3	กาญจนบุรี	กาญจนบุรี	1,658,387.35	1,981.01
4	นครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	1,265,358.00	824.40
5	สุราษฎร์ธานี	เพชรบุรี	1,173,416.21	2,545.64
6	ราชบุรี	สุราษฎร์ธานี	1,003,332.60	980.50
7	เพชรบุรี	ราชบุรี	1,000,122.79	1,182.43
8	แพร่	ขอนแก่น	723,691.68	396.27
9	ปราจีนบุรี	พระนครศรีอยุธยา	585,717.90	750.94
10	พระนครศรีอยุธยา	ปราจีนบุรี	556,680.00	1,223.02

จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยสะสม				
อันดับ ที่	จังหวัดที่มีวิกฤต ปัญหาการจัดการ ขยะมูลฝอย	จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยสะสม		
		จังหวัด	ปริมาณขยะมูลฝอย สะสม (ตัน)	อัตราการสะสม ขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน)
11	ระนอง	ประจวบคีรีขันธ์ บุรี	546,356.48	1,056.79
12	นครพนม	ชลบุรี	501,635.00	371.54
13	ปัตตานี	นครราชสีมา	460,002.38	176.84
14	ฉะเชิงเทรา	ลำปาง	395,577.60	523.68
15	ร้อยเอ็ด	แพร่	365,232.33	722.60
16	ลพบุรี	ลพบุรี	352,288.00	475.59
17	อ่างทอง	ชัยนาท	346,092.00	1,057.61
18	ขอนแก่น	นครปฐม	340,585.00	392.42
19	บุรีรัมย์	เพชรบูรณ์	297,240.00	299.41
20	ชุมพร	ระนอง	296,992.20	1,626.04

จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยสะสม				
อันดับ ที่	จังหวัดที่มีวิกฤต ปัญหาการจัดการ ขยะมูลฝอย	จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยสะสม		
		จังหวัด	ปริมาณขยะมูลฝอย สะสม (ตัน)	อัตราการสะสม ขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน)
21	กระบี่	ชุมพร	235,008.75	474.47
22	เลย	ยะลา	231,029.40	466.04
23	สุพรรณบุรี	ฉะเชิงเทรา	202,753.20	295.88
24	ตรัง	สระบุรี	201,720.00	340.31
25	ปทุมธานี	สุโขทัย	184,257.00	305.79
26	ตาก	อ่างทอง	151,581.00	523.57
27	มหาสารคาม	สุพรรณบุรี	144,922.50	175.50
28	สมุทรสงคราม	บุรีรัมย์	124,736.48	79.60
29	พะเยา	ปทุมธานี	121,893.00	118.70
30	เพชรบูรณ์	นครนายก	120,520.00	481.47

จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยสะสม				
อันดับ ที่	จังหวัดที่มีวิกฤต ปัญหาการจัดการ ขยะมูลฝอย	จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยสะสม		
		จังหวัด	ปริมาณขยะมูลฝอย สะสม (ตัน)	อัตราการสะสม ขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน)
31	นราธิวาส	ศรีสะเกษ	111,469.20	77.26
32	พัทลุง	พะเยา	102,030.30	214.03
33	นครราชสีมา	สตูล	95,148.00	314.79
34	ประจวบคีรีขันธ์	ตาก	93,560.70	175.62
35	สระแก้ว	ร้อยเอ็ด	91,979.37	70.58
36	ลำปาง	พัทลุง	84,577.50	165.69
37	นครปฐม	จันทบุรี	80,115.00	153.89
38	ศรีสะเกษ	กระบี่	79,753.00	164.11
39	สุโขทัย	นราธิวาส	79,096.00	106.18
40	ชัยภูมิ	ตรัง	77,919.39	123.77

จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยสะสม				
อันดับ ที่	จังหวัดที่มีวิกฤต ปัญหาการจัดการ ขยะมูลฝอย	จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยสะสม		
		จังหวัด	ปริมาณขยะมูลฝอย สะสม (ตัน)	อัตราการสะสม ขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน)
41	พิจิตร	อุตรดิตถ์	73,163.00	157.48
42	ยะลา	สุรินทร์	72,451.83	52.26
43	ชัยนาท	สมุทรสงคราม	68,130.90	360.51
44	หนองบัวลำภู	ปัตตานี	67,157.75	102.42
45	สุรินทร์	มหาสารคาม	66,562.64	69.12
46	บึงกาฬ	สมุทรสาคร	52,950.00	104.01
47	กาฬสินธุ์	นครพนม	47,703.21	69.50
48	อุตรดิตถ์	กาฬสินธุ์	45,369.65	46.79
49	น่าน	ระยอง	45,150.00	67.87
50	ตราด	พิจิตร	36,957.00	67.69

จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยสะสม				
อันดับ ที่	จังหวัดที่มีวิกฤต ปัญหาการ จัดการขยะมูล ฝอย	จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยสะสม		
		จังหวัด	ปริมาณขยะมูล ฝอยสะสม (ตัน)	อัตราการสะสม ขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน)
51	กำแพงเพชร	สระแก้ว	35,175.00	66.43
52	ชลบุรี	ชัยภูมิ	30,101.10	26.78
53	สิงห์บุรี	หนองบัวลำภู	29,662.20	58.82
54	นครนายก	น่าน	28,389.89	60.23
55	สตูล	พิษณุโลก	24,376.00	28.90
56	อำนาจเจริญ	สกลนคร	21,869.82	19.63
57	อุดรธานี	ตราด	20,895.00	95.33
58	พิษณุโลก	ยโสธร	20,252.52	39.07
59	สกลนคร	บึงกาฬ	18,000.17	44.99
60	พิจิตร	หนองคาย	17,237.10	35.39

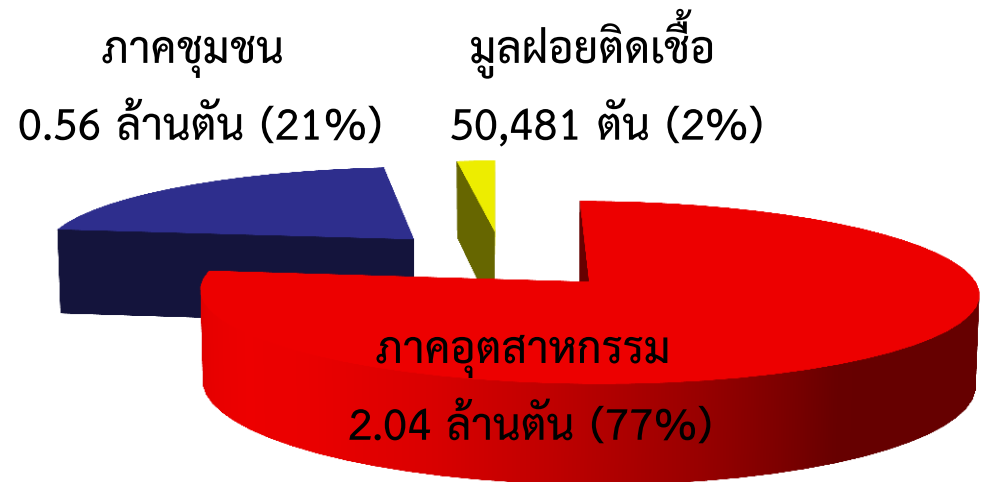
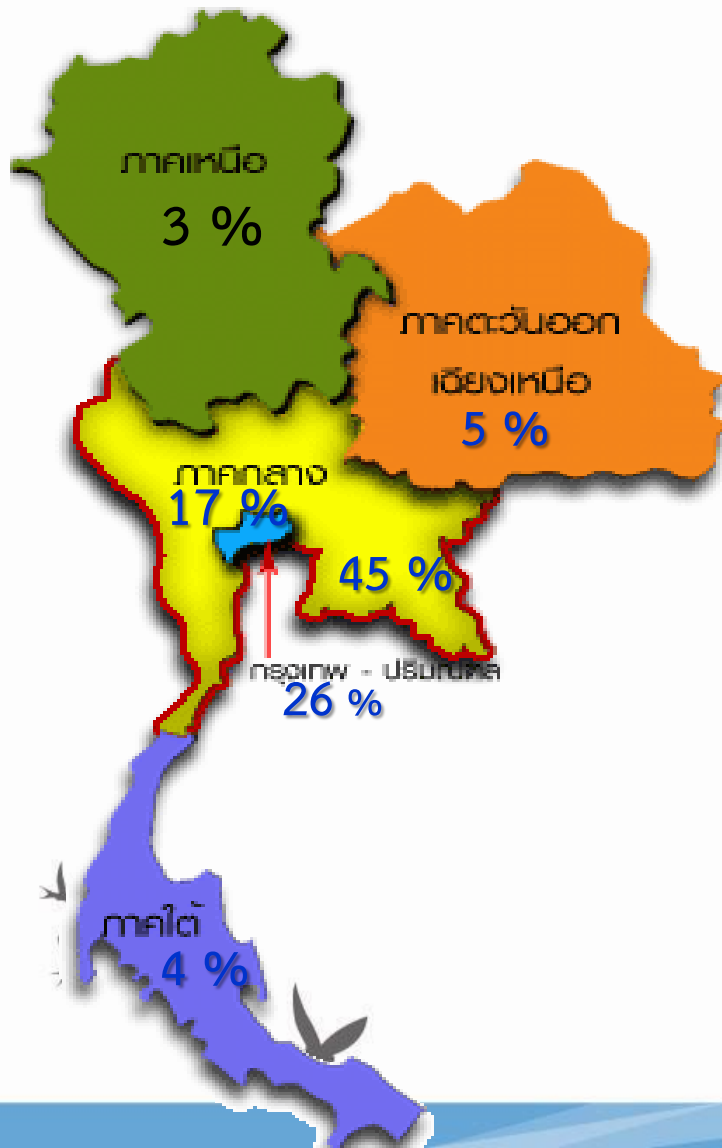
จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยสะสม				
อันดับ ที่	จังหวัดที่มีวิกฤต ปัญหาการ จัดการขยะมูล ฝอย	จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยสะสม		
		จังหวัด	ปริมาณขยะมูล ฝอยสะสม (ตัน)	อัตราการสะสม ขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน)
61	จันทบุรี	นครสวรรค์	17,190.00	16.03
62	ยโสธร	อำนาจเจริญ	16,304.11	44.94
63	แม่ฮ่องสอน	พิจิตร	15,826.20	62.02
64	นครสวรรค์	กำแพงเพชร	14,095.44	19.35
65	มุกดาหาร	เลย	10,500.28	16.01
66	อุทัยธานี	สิงห์บุรี	10,327.50	48.52
67	อุบลราชธานี	อุดรธานี	7,249.10	4.75
68	ชัยวราย	อุทัยธานี	4,252.80	13.14
69	สมุทรสาคร	ชัยวราย	3,046.50	0.39
70	ระยอง	ชัยวใหม่	1,429.32	0.82

จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยสะสม

อันดับ ที่	จังหวัดที่มีวิกฤต ปัญหาการ จัดการขยะมูล ฝอย	จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยสะสม		
		จังหวัด	ปริมาณขยะมูล ฝอยสะสม (ตัน)	อัตราการสะสม ขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน)
71	สระบุรี	ลำพูน	731.76	0.92
72	ลำพูน	อุบลราชธานี	314.49	0.18
73	หนองคาย	แม่ฮ่องสอน	153.60	0.65
74	เชียงใหม่	มุกดาหาร	61.29	0.19
75	นนทบุรี	นนทบุรี	0.00	0.00
75	ภูเก็ต	ภูเก็ต	0.00	0.00
75	กทม.	กทม.	0.00	0.00

ของเสียอันตราย

- ❖ ยังพบการลักลอบทิ้งกากของเสียอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะภาคตะวันออก
- ❖ ปี 2556 พบเกิดขึ้นมากกว่า 10 ครั้ง

ของเสียอันตรายจากชุมชน

65 % : ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ : (368,300 ตัน/ปี)

- โทรศัพท์ (27 %)
- เครื่องปรับอากาศ (19 %)
- ตู้เย็น (16 %)
- เครื่องซักผ้า (15 %)
- คอมพิวเตอร์ (14 %)
- เครื่องเล่นวีซีดี/ดีวีดี โทรศัพท์ และกล้องถ่ายรูปดิจิทัล (9 %)

35 % : อื่นๆ

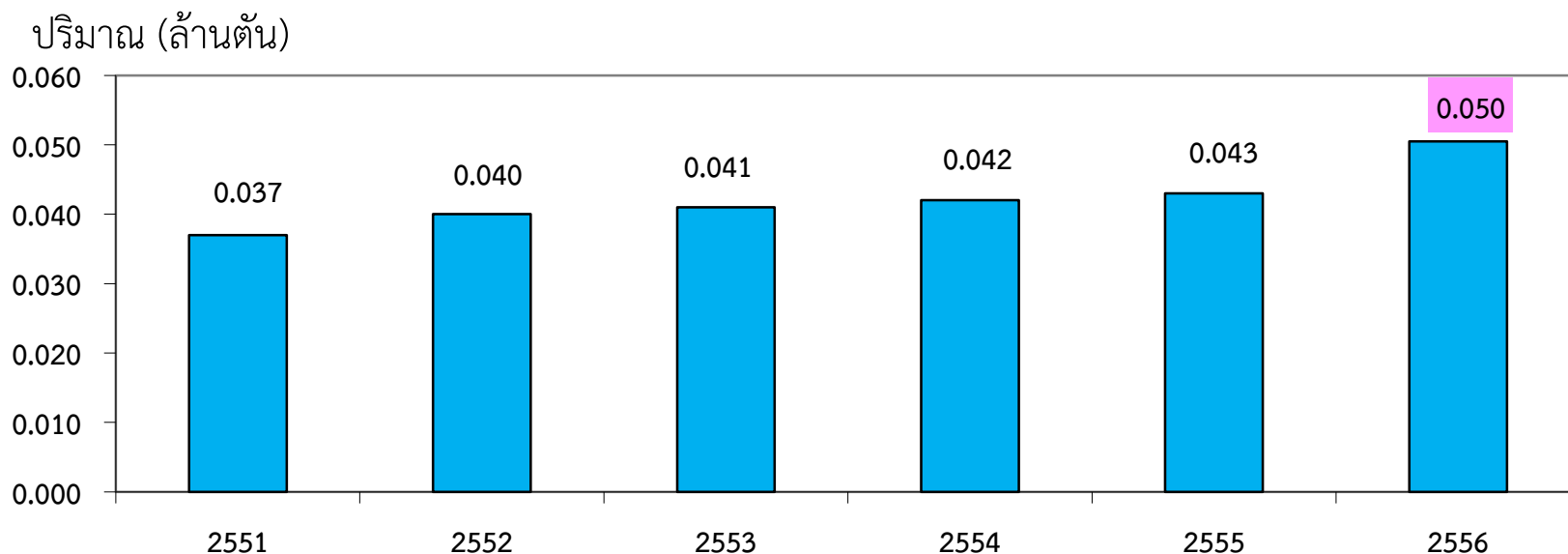
- แบตเตอรี่ชนิดตะกั่ว (68 %)
- หลอดไฟ (8 %)
- แบตเตอรี่ (17 %)
- ภาชนะบรรจุสารเคมี (7 %)

❖ สิ่งที่น่าห่วงใย คือ ซาก WEEE จะเพิ่มขึ้นเพราะเทคโนโลยีเปลี่ยน

❖ ไม่มีระบบเก็บรวบรวมและเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์

มูลฝอยติดเชื้อ

- * จากสำรวจข้อมูลมูลฝอยติดเชื้อใหม่ พบว่า เกิดขึ้นประมาณ 50,481 ตัน จัดการถูกต้อง ร้อยละ 75 โดยส่งไปเผายังเตาเผาเอกชน เตาเผาของ อปท. และเตาเผาของโรงพยาบาล
- * การบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อในอนาคตต้องควบคุมการขนส่ง และให้ โรงพยาบาล-สถานพยาบาลใช้บริการเอกชนและ อปท. แทนการเผาเอง

การจัดการขยะเป็นวาระแห่งชาติ

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

เสริมสร้างสังคม
ไร้ขยะ

สร้างระบบ
การเรียกคืน
ซากผลิตภัณฑ์
และบรรจุภัณฑ์

จัดการขยะแบบ
“รวมศูนย์”
“รวมกลุ่ม อบท.”

แปรรูปขยะเป็น
พลังงาน
(Waste to
Energy)

พัฒนาเทคโนโลยี
การจัดการขยะ
ของประเทศ

สนับสนุนให้เอกชน
ร่วมดำเนินการ

สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

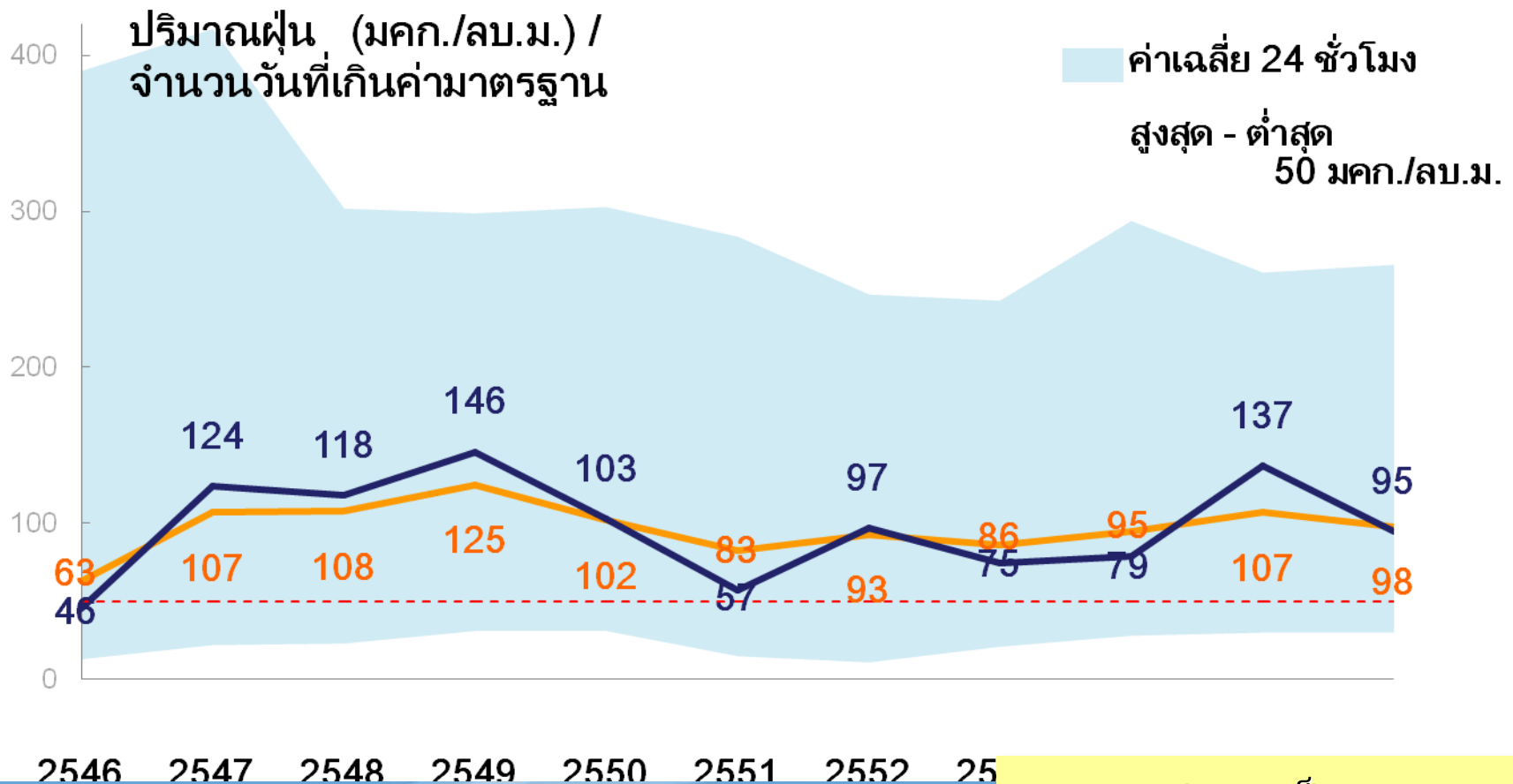
พื้นที่วิกฤตคุณภาพอากาศ ในปี 2556

พื้นที่วิกฤติ	สถานการณ์	แหล่งกำเนิดมลพิษ
ต.หน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี	ดีซัน (PM ₁₀)	กิจกรรมโรงโม่ เหมืองหิน โรงงานปูนซีเมนต์ โรงแต่งแร่
พื้นที่มาบตาพุด จ.ระยอง	ทรงตัว-แอมัลเล็กน้อย (VOCs)	อุตสาหกรรม และ ยานพาหนะ
กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แอมัล (PM ₁₀ , O ₃ , VOCs,)	ยานพาหนะเป็นหลัก และอุตสาหกรรมในเขต ปริมณฑล
ภาคเหนือตอนบน	ดีซัน (PM ₁₀)	เผาในที่โล่ง ไฟป่า

แนวโน้ม 10 ปี ฝุ่นละออง (PM₁₀) “หน้าพระลาน”

- ❖ มีปริมาณ PM₁₀ สูงสุดของประเทศโดยตลอด
- ❖ สถานการณ์ปี 2556 ดีขึ้น กว่าปี 2555
 - จำนวนวันที่ PM₁₀ สูงเกินมาตรฐาน “ลดลง” จาก 137 วัน เหลือ 95 วัน
 - ค่าเฉลี่ยรายปี “ลดลง” จาก 107 เป็น 98 มกค./ลบ.ม.

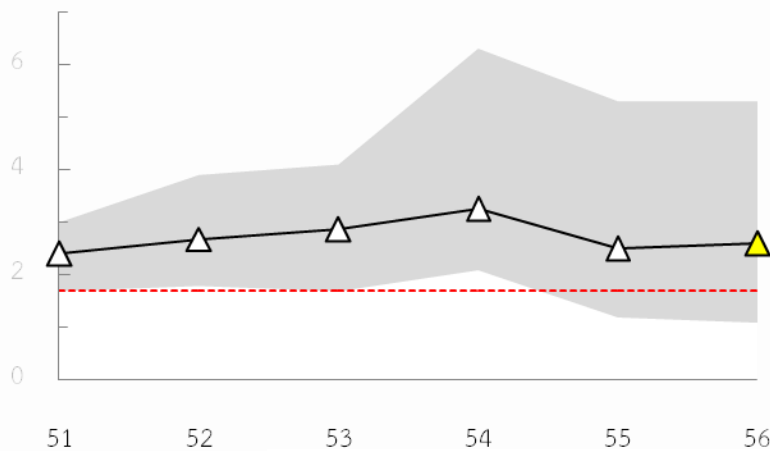

พ.ศ.2547 ประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ

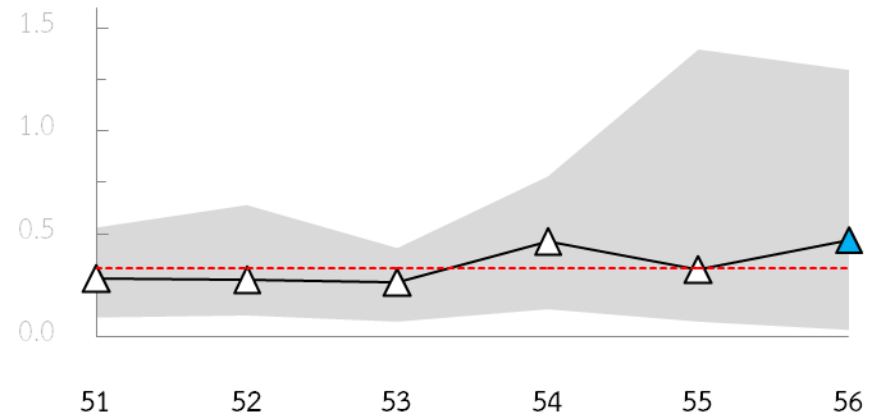
สารอินทรีย์ระเหยง่ายพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง

❖ สารเบนซีน 1,3 บิวทาไดอิน และ 1,2 ไดคลอโรอีเทน “เกินค่ามาตรฐาน” และมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2555

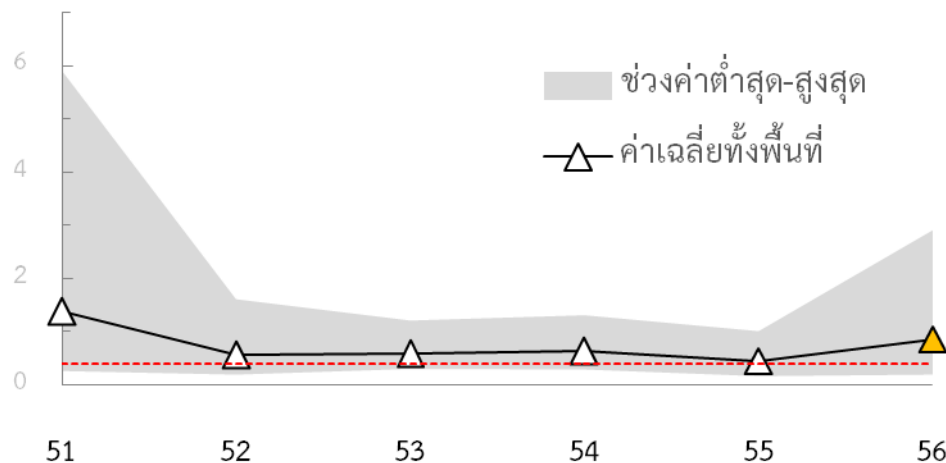
เบนซีน (มคก./ลบ.ม.)

1,3 บิวทาไดอิน (มคก./ลบ.ม.)

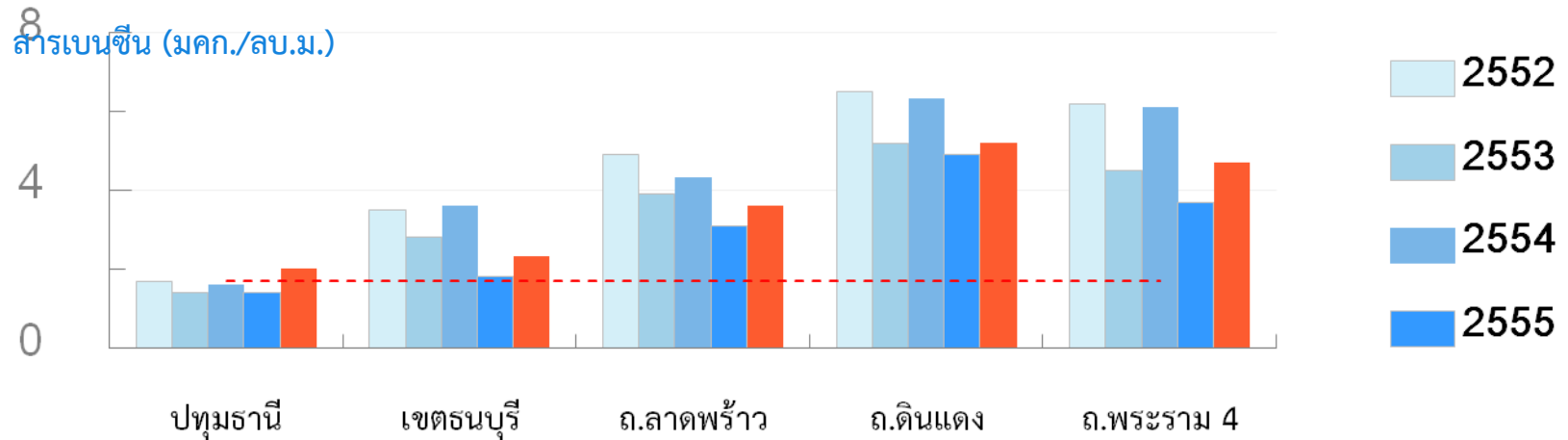
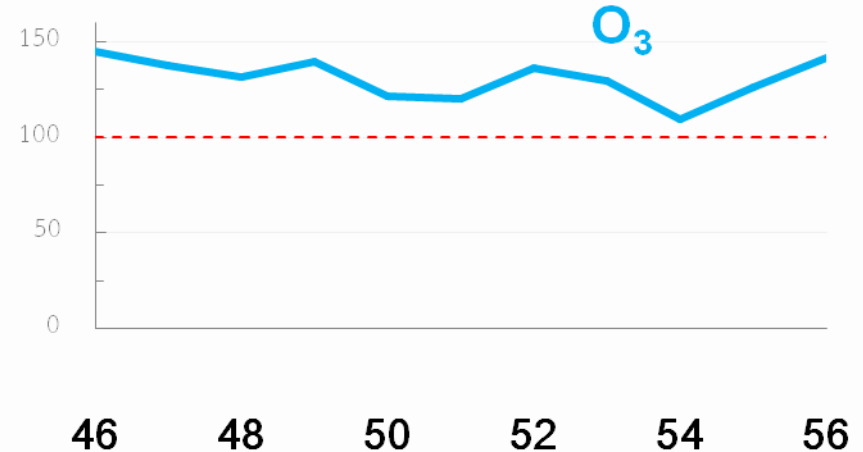
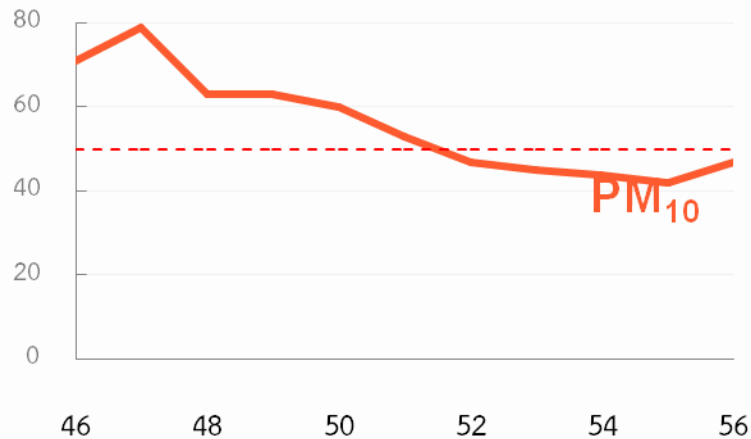

1,2 ไดคลอโรอีเทน (มคก./ลบ.ม.)

คุณภาพอากาศ “กรุงเทพมหานครและปริมณฑล”

- ❖ PM₁₀ ก๊าซโอโซน และสารอินทรีย์ระเหยง่าย เกินค่ามาตรฐานอย่างต่อเนื่องมาตลอด
- ❖ ปี 2556 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากกว่าพื้นที่อื่น ตามจำนวนรถยนต์ที่เพิ่มขึ้น
- ❖ ปัญหาก๊าซโอโซน กำลังเฝ้าระวังผลจากการใช้น้ำมันแก๊สโซฮอลล์ที่เพิ่มขึ้น

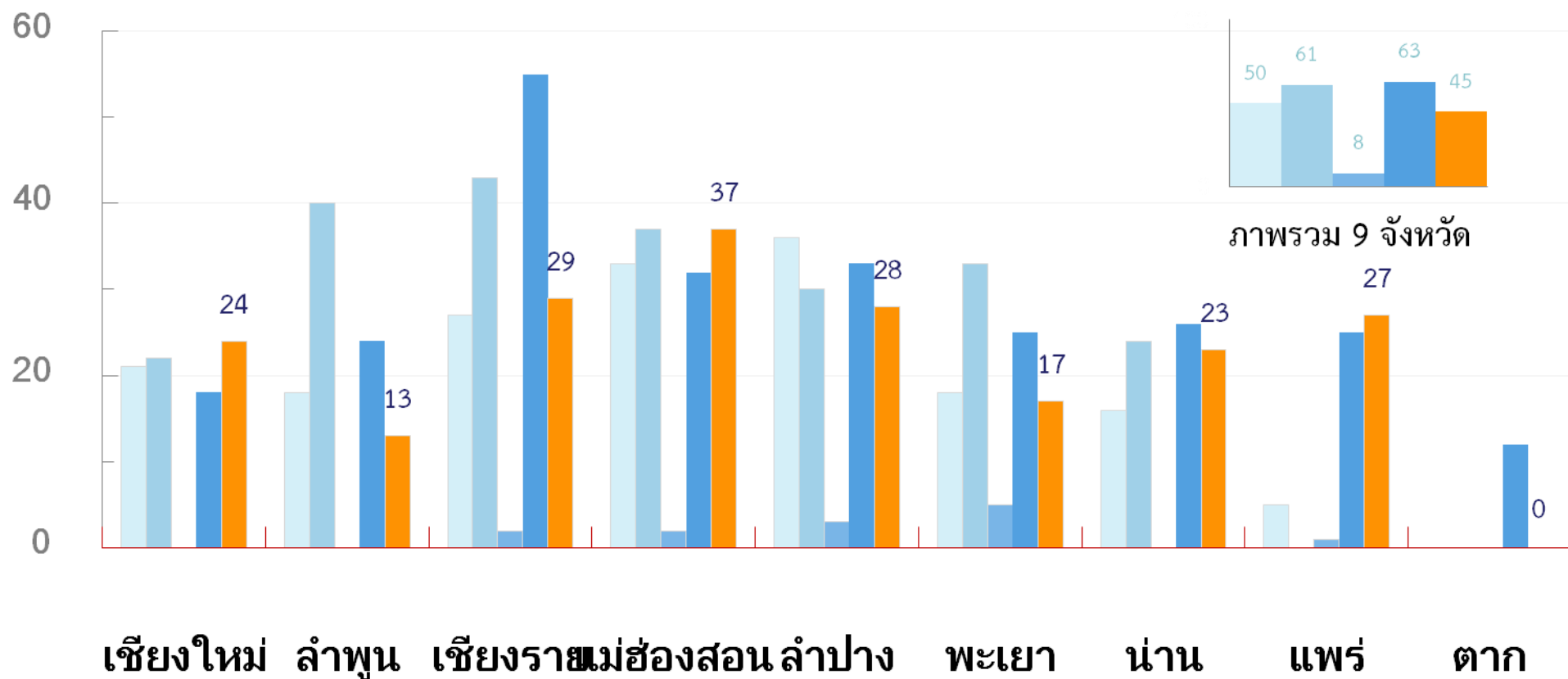
หมอกควันภาคเหนือ

❖ สถานการณ์ดีขึ้นกว่าปี 2555

❖ PM₁₀ เกินมาตรฐาน จาก 63 วัน ลดเหลือ 46 วัน ทั้งจำนวนวันที่เกินและค่าสูงสุดรายพื้นที่ลดลง

จำนวนวันที่เกินค่ามาตรฐาน
(มกราคม - เมษายน)

52 53 54 55 2556

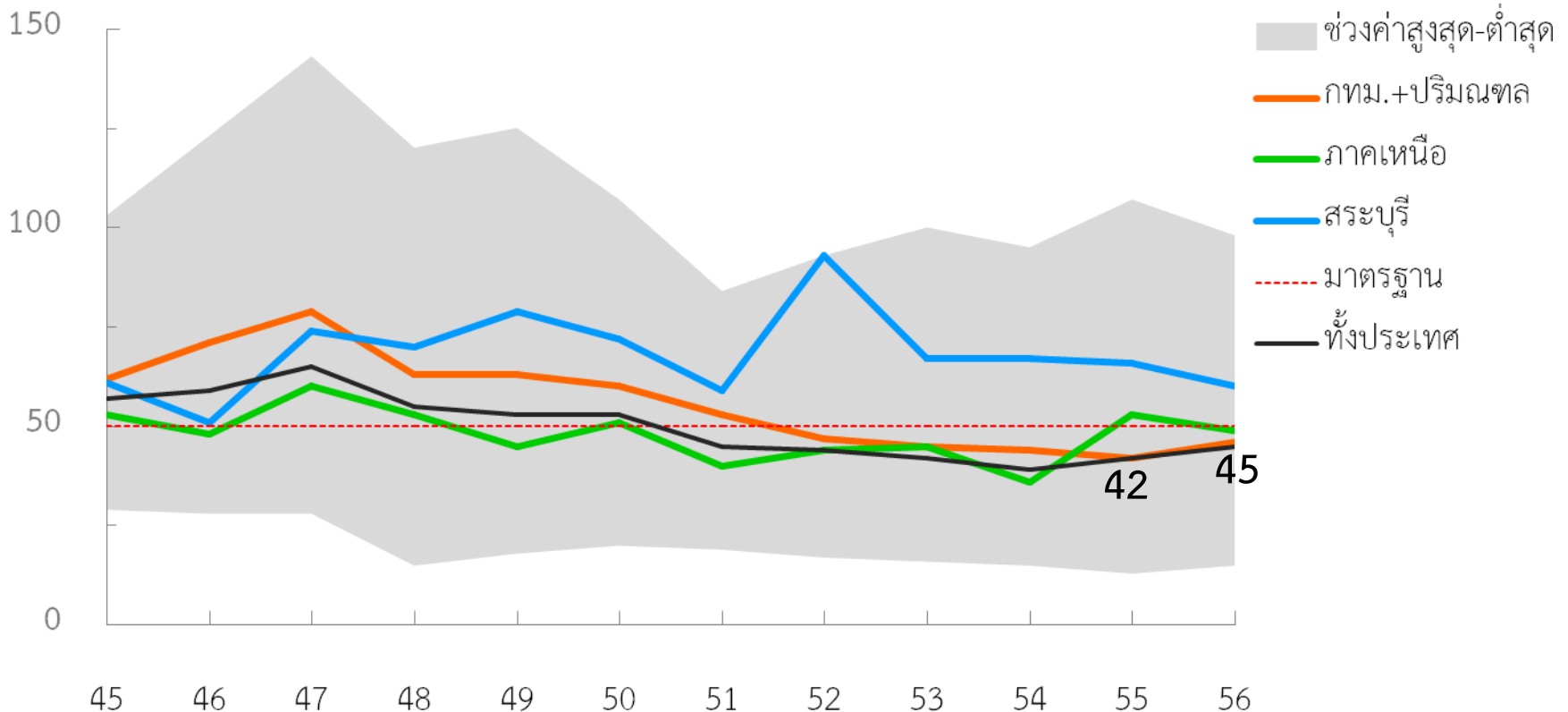

ภาพรวมของปัญหาฝุ่นละออง (PM₁₀) ในประเทศไทย

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

- ❖ ที่เคยมีแนวโน้มลดลงในปี 2551 – 2554 กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2556
- ❖ พื้นที่ต่างๆ ของประเทศ ปริมาณฝุ่นละอองลดลง แต่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลปริมาณฝุ่นละอองเพิ่มขึ้น เกิดจากจำนวนรถยนต์และการจราจร

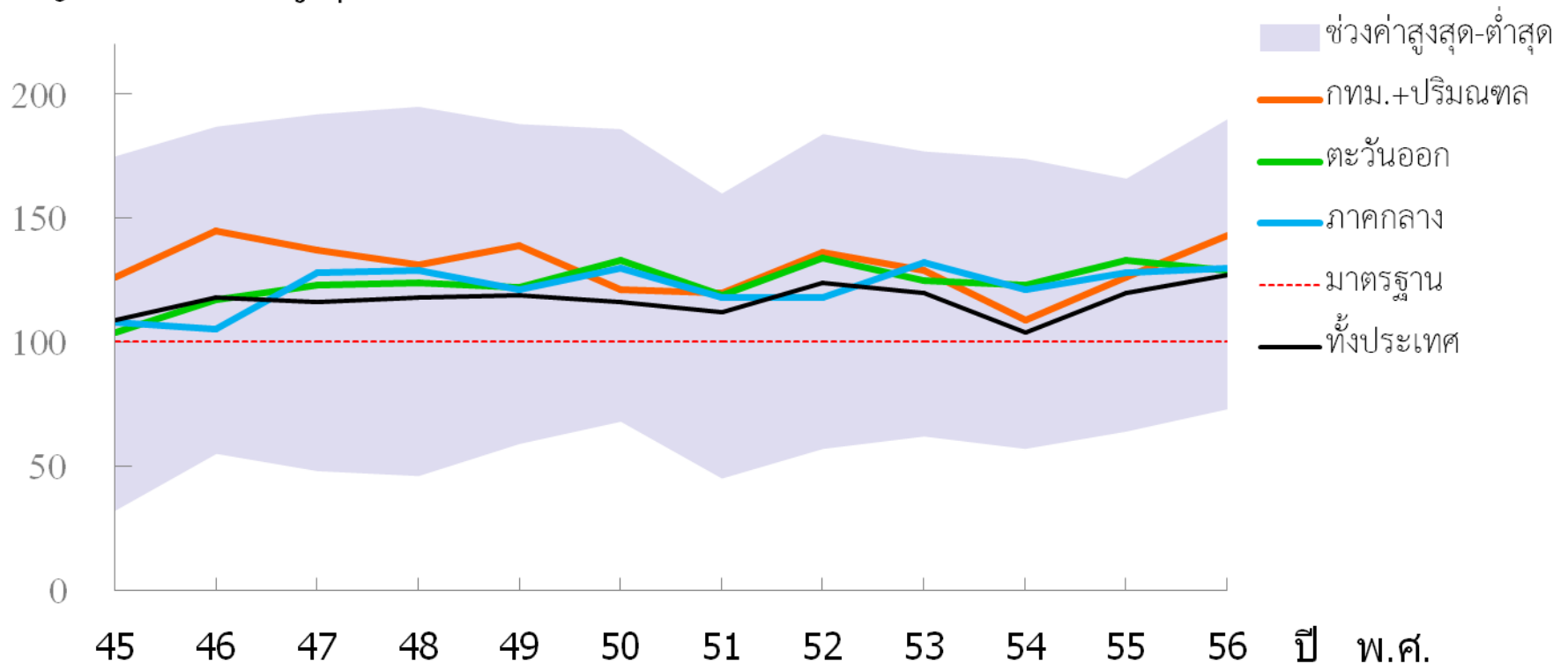
PM₁₀ เฉลี่ยรายปี (มคก./ลบ.ม.)

ก๊าซโอโซน

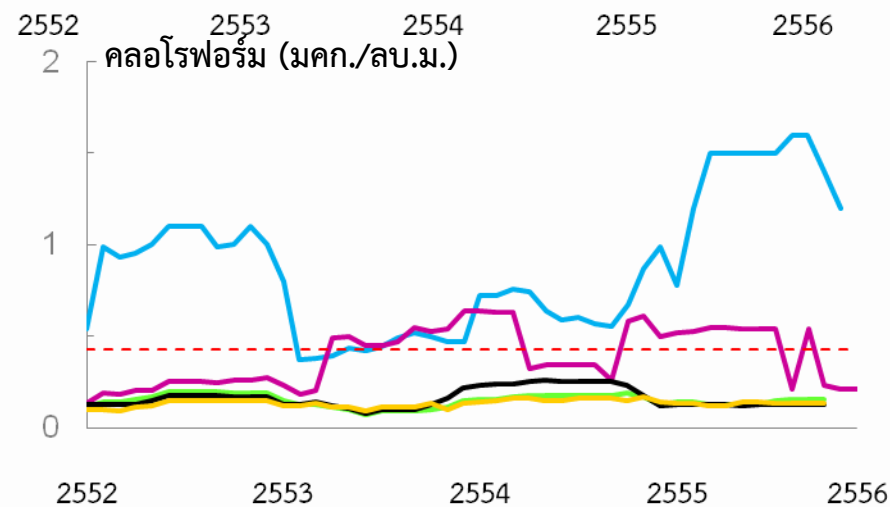
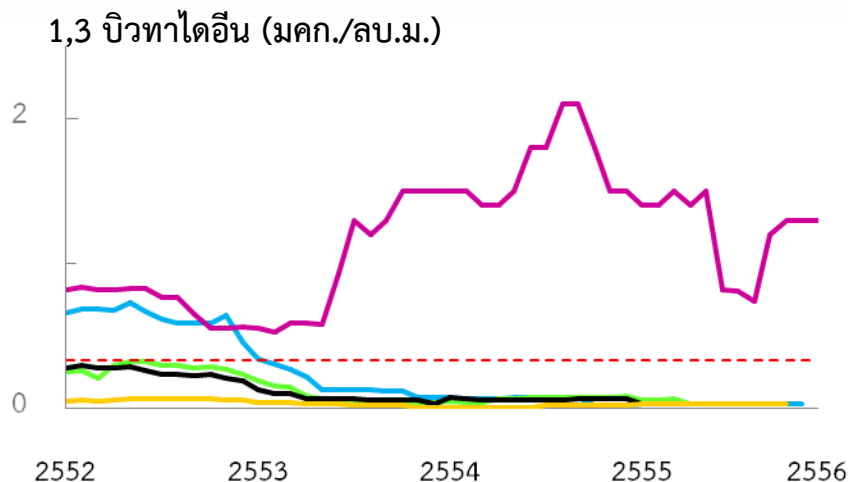
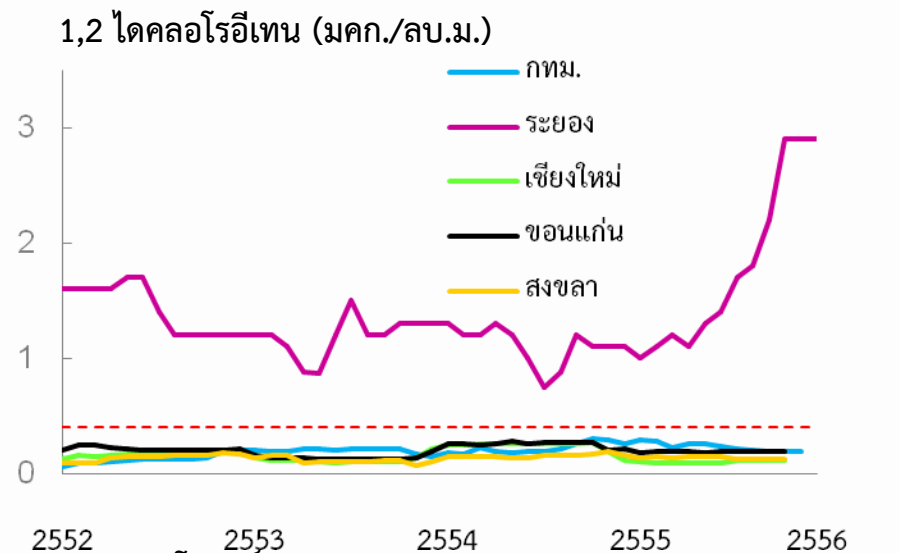
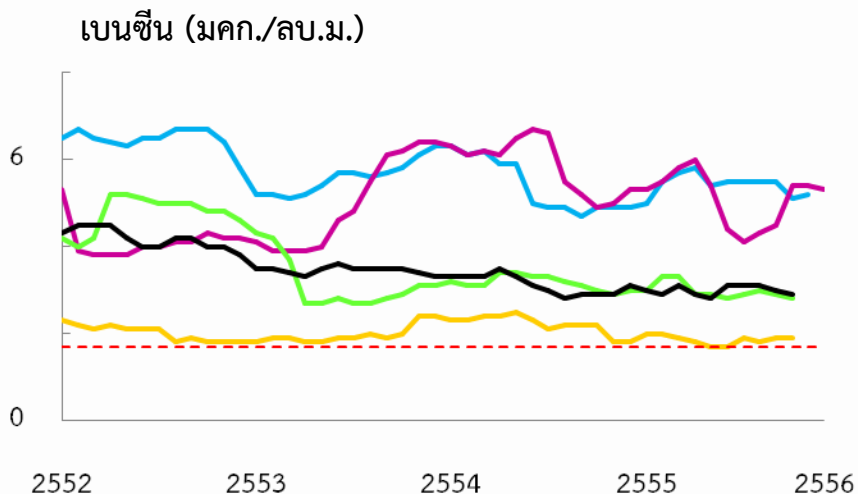
- ❖ ค่าที่ตรวจพบสูงขึ้นจนน่าเป็นห่วง เป็นผลมาจากพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- ❖ ยานพาหนะเป็นสาเหตุหลัก (การใช้น้ำมันแก๊สโซฮอลล์) อุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมประเภทปิโตรเลียมเป็นปัจจัยเสริม

O₃ เฉลี่ย 1 ชั่วโมงสูงสุด (มกก./ลบ.ม.)

สถานการณ์สารอินทรีย์ระเหยง่าย

- เบนซีน หลายพื้นที่ลดลงจากปี 2555 ยกเว้นกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- VOCs ชนิดอื่น เกินมาตรฐานในพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ค่าเฉลี่ยทั้งพื้นที่เพิ่มขึ้นจากปี 2555 เล็กน้อย

กราฟแสดงค่า moving averages ที่ตรวจวัดได้สูงสุดในแต่ละพื้นที่

การวางแผนมาตรการการจัดการคุณภาพอากาศในอนาคต

ติดตามตรวจสอบผลกระทบจากการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน

- ♣ ตรวจสอบมลพิษจากยานพาหนะด้านชายแดนหลัก ๕ แห่ง ใน ๕ ภาคของประเทศ
- ♣ ตรวจสอบมลพิษในบรรยากาศ ในพื้นที่เสี่ยงมลพิษข้ามแดนจากอุตสาหกรรมในประเทศเพื่อนบ้าน

กำหนดมาตรการเข้มงวด สำหรับสาร VOCs ในเขตอุตสาหกรรม
กิจกรรมหลักที่ต้องมีการควบคุม ได้แก่ การขนถ่าย การเก็บรักษาสารเคมี และ
การซ่อมบำรุงอุปกรณ์เครื่องจักร เป็นต้น

กำหนดมาตรการการควบคุมจำนวนยานพาหนะ และอุตสาหกรรมในพื้นที่
กรุงเทพฯ และปริมณฑล

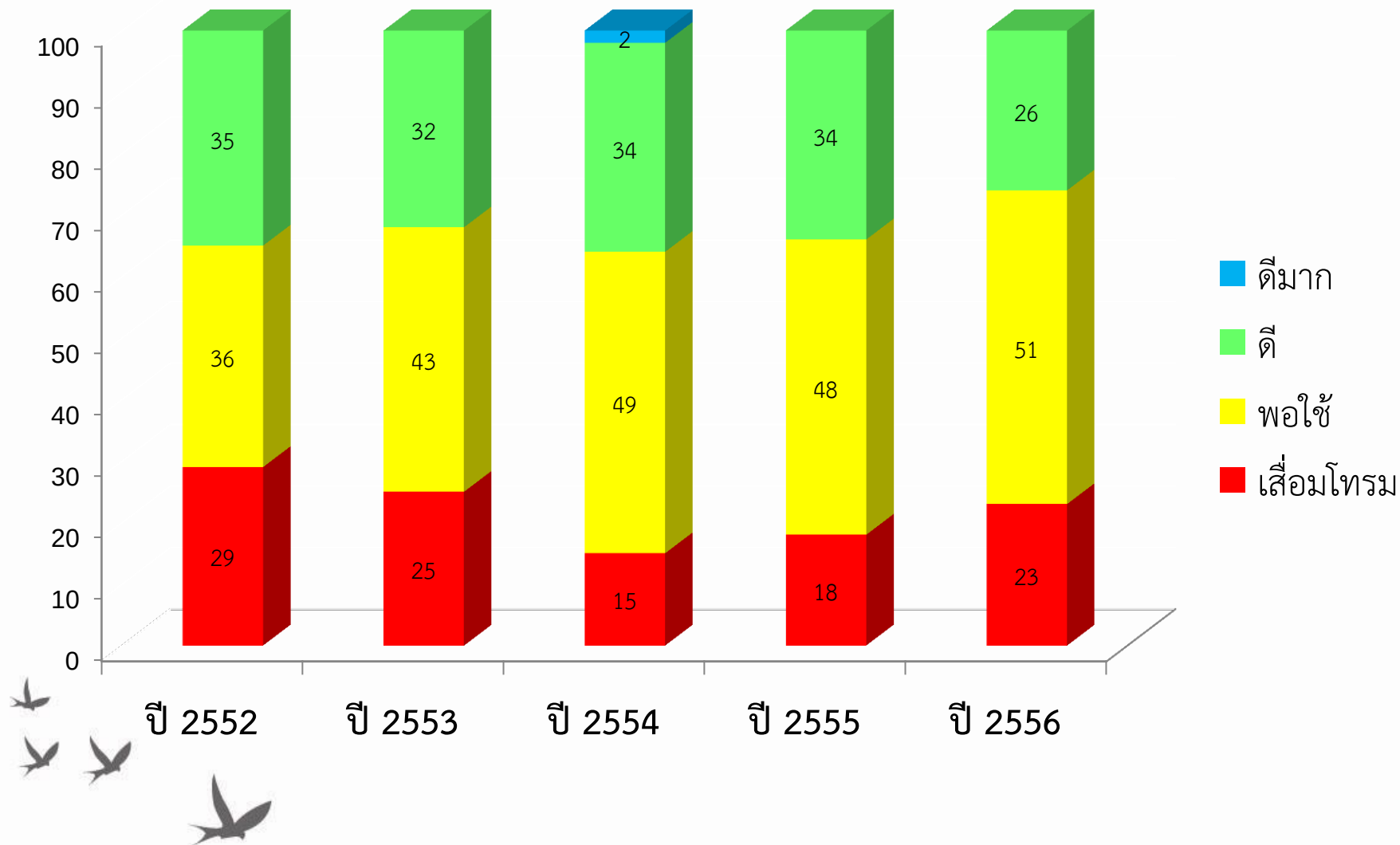
ดำเนินการต่อเนื่องในพื้นที่ที่คุณภาพอากาศดีขึ้นแต่ยังคงเกินค่ามาตรฐาน เช่น
ต.หน้าพระลาน จ.สระบุรี และพื้นที่ภาคเหนือของประเทศ

- ♣ หลักการห่วงโซ่อุปทานสีเขียว (Green Supply Chain)

คุณภาพของแหล่งน้ำในประเทศไทย

เกณฑ์ คุณภาพน้ำ	แหล่งน้ำผิวดินในภาคต่างๆ ของประเทศ					ร้อยละ
	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคใต้	
 ดี	วัง อิง กก ⁽⁺⁾ ลี้ ⁽⁺⁾ แม่จาง	แควใหญ่ แควน้อย	อุน สงคราม หนองหาร ลำชี	เวฬุ ประแสร์ ⁽⁺⁾	ตาปีตอนบน ตรัง ปัตตานีตอนบน พุมดวง ⁽⁺⁾	26
 พอใช้	ปิง ยม น่าน กวัง ⁺ กว๊านพะเยา	เจ้าพระยาตอนบน เพชรบุรีตอนบน ⁽⁻⁾ น้อย แม่กลอง ปรานบุรี กุยบุรี	พอง ชี มูล เสียว ลำปาว เลย ⁻ ลำตะคองตอนบน ⁻	พังราดตอนล่าง จันทบุรี ⁽⁻⁾ ตราด ⁽⁻⁾ บางปะกง นครนายก ปราจีนบุรี	ตาปีตอนล่าง ทะเลน้อย ทะเลหลวง ⁻ สายบุรี ปากพนัง ปัตตานีตอนล่าง หลังสวนตอนบน ⁻ หลังสวนตอนล่าง ทะเลสาบสงขลา	51
 เสื่อมโทรม	บึงบอระเพ็ด	เจ้าพระยาตอนล่าง เจ้าพระยาตอนกลาง ⁻ ท่าจีนตอนบน ⁻ ท่าจีนตอนกลาง ท่าจีนตอนล่าง ป่าสัก ลพบุรี สะแกกรัง ⁻ เพชรบุรีตอนล่าง	ลำตะคองตอนล่าง	ระยองตอนบน ระยองตอนล่าง พังราดตอนบน	ชุมพร ⁽⁻⁾	23

คุณภาพน้ำผิวดิน : อยู่ในเกณฑ์ทรงตัวและมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง

ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำปี 2556 เทียบกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน

11 ธันวาคม 2556
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ประเภท	แหล่งน้ำ (สาย)	คุณภาพน้ำได้ตามประเภทที่ กำหนด (สาย)	ร้อยละ
1	-		
2	17	-	
3	38	7	18
4	4	1	25
5	-		
รวม	59	8	14

ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำปี 2556 เทียบกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน

POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ภาคเหนือ		
แหล่งน้ำ	ประเภท	ปี 56
ปิง	3	4
วัง	3	3
ยม	3	4
น่าน	3	4
กวง	3	4
ลี้	2	3
อิง	2	3
กก	2	3
แม่จาง	2	3

ภาคกลาง		
แหล่งน้ำ	ประเภท	ปี 56
เจ้าพระยาตอนบน	2	3
เจ้าพระยาตอนกลาง	3	4
เจ้าพระยาตอนล่าง	4	5
ท่าจีนตอนบน	2	4
ท่าจีนตอนกลาง	3	5
ท่าจีนตอนล่าง	4	5
แม่กลอง	3	4
เพชรบุรีตอนบน	2	3
เพชรบุรีตอนล่าง	3	4
ป่าสัก	3	4
ลพบุรี	3	4

ภาคกลาง (ต่อ)		
แหล่งน้ำ	ประเภท	ปี 56
น้อย	3	4
สะแกกรัง	3	4
แควใหญ่	2	3
แควน้อย	2	3
ปราณบุรี	2	3
กุยบุรี	3	4

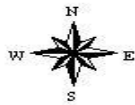

ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำปี 2556 เทียบกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน

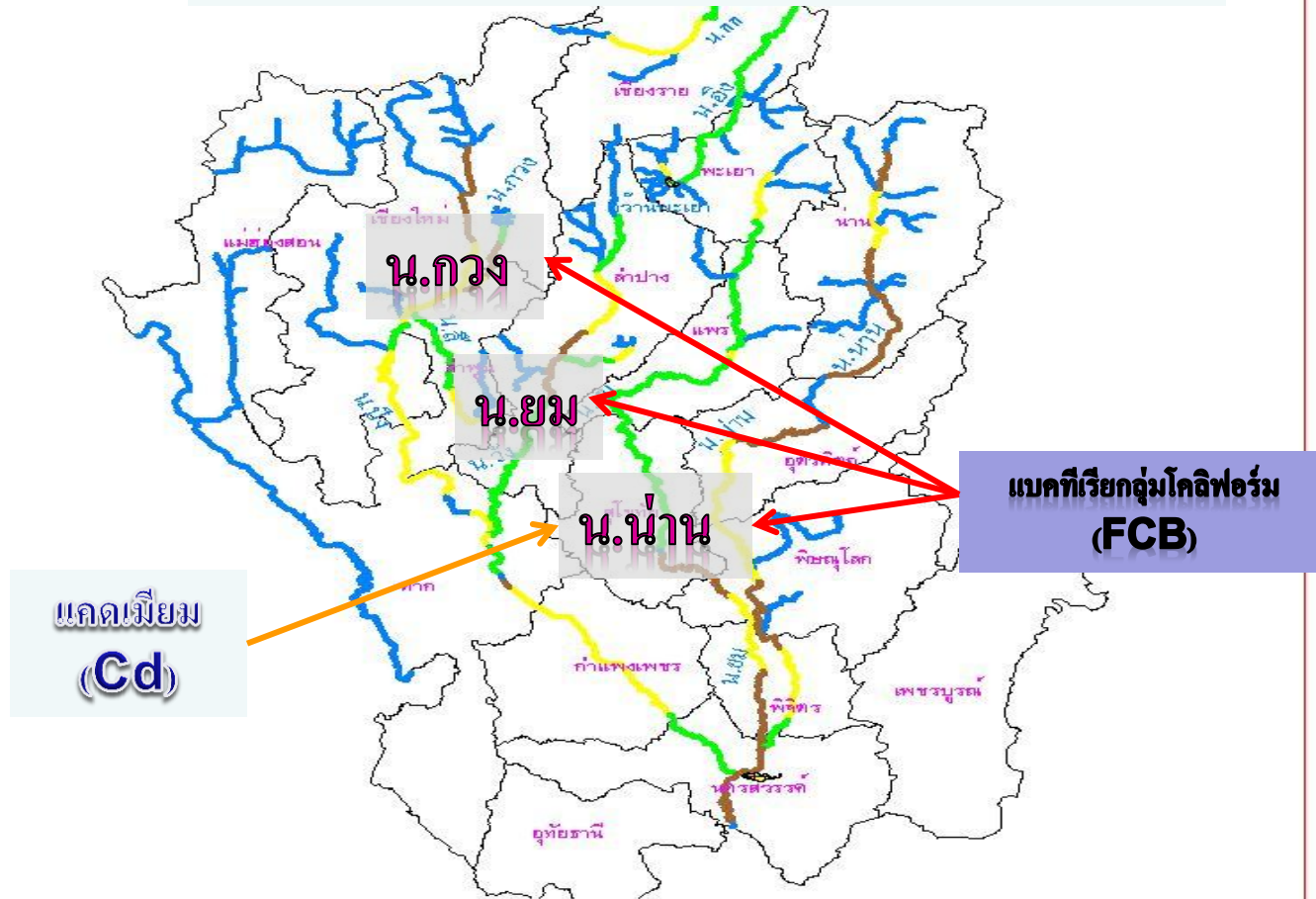
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
แหล่งน้ำ	ประเภท	ปี 56
พอง	3	4
ชี	3	4
มูล	3	4
สงคราม	3	2
ลำตะคองตอนบน	3	4
ลำตะคองตอนล่าง	4	5
ลำปาว	2	3
เสียว	3	4
เลย	3	3
อุน	3	4
ลำชี	3	3

ภาคตะวันออก		
แหล่งน้ำ	ประเภท	ปี 56
บางปะกง	3	4
ปราจีนบุรี	2	4
นครนายก	3	4
ระยองตอนบน	3	4
ระยองตอนล่าง	4	4
ประแสร์	3	2
พังราดตอนบน	3	4
พังราดตอนล่าง	2	3
จันทบุรี	3	4
เวฬุ	2	3
ตราด	3	3

ภาคใต้		
แหล่งน้ำ	ประเภท	ปี 56
ตาปีตอนบน	2	3
ตาปีตอนล่าง	3	4
พุมดวง	3	2
ปากพนัง	3	4
ชุมพร	3	4
ตรัง	3	4
สายบุรี	3	4
ปัตตานีตอนบน	2	3
ปัตตานีตอนล่าง	3	4
หลังสวนตอนบน	2	3
หลังสวนตอนล่าง	3	4

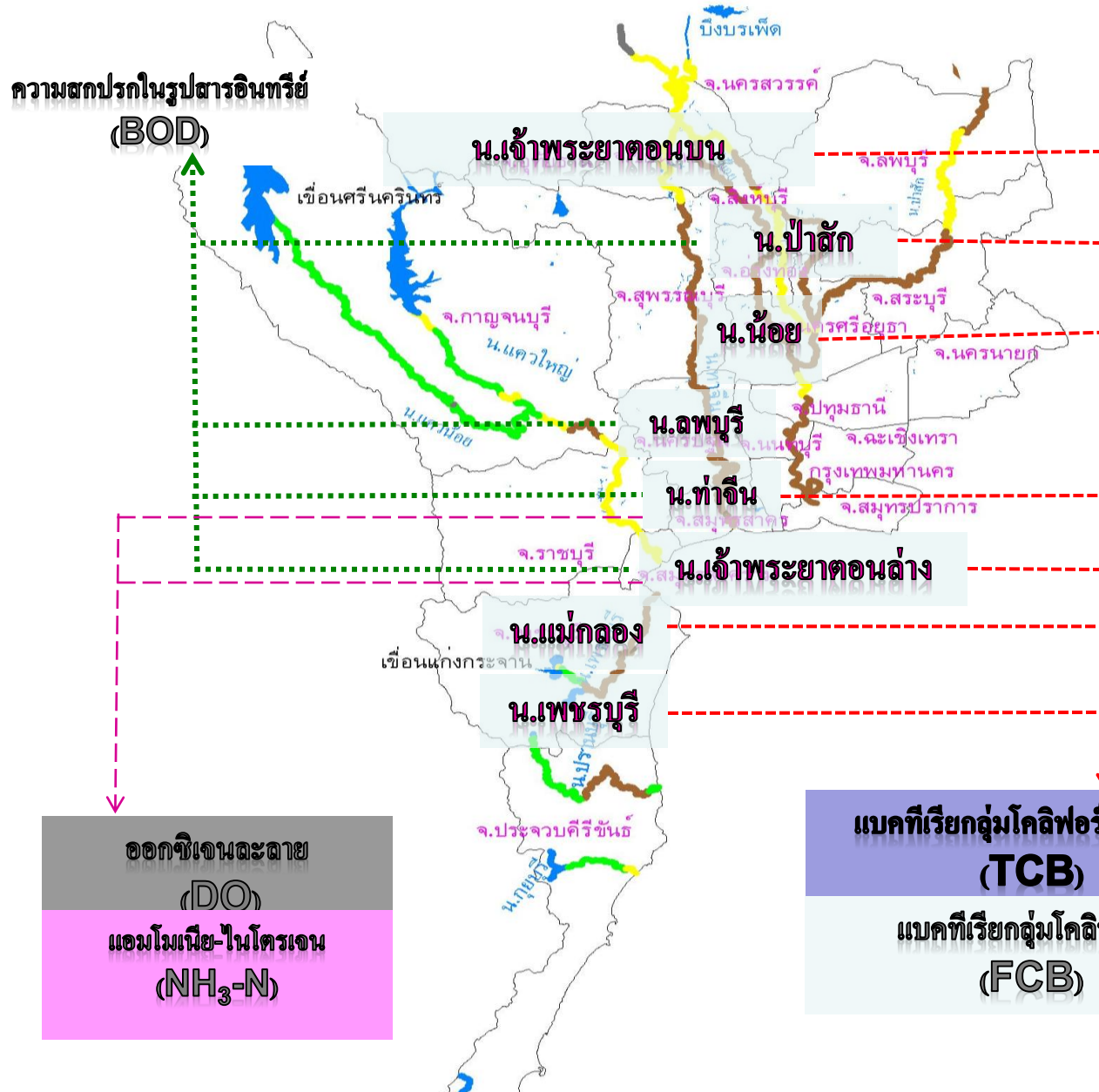

สถานการณ์คุณภาพน้ำพื้นที่ภาคเหนือ และพารามิเตอร์ที่มีปัญหาปี 2556

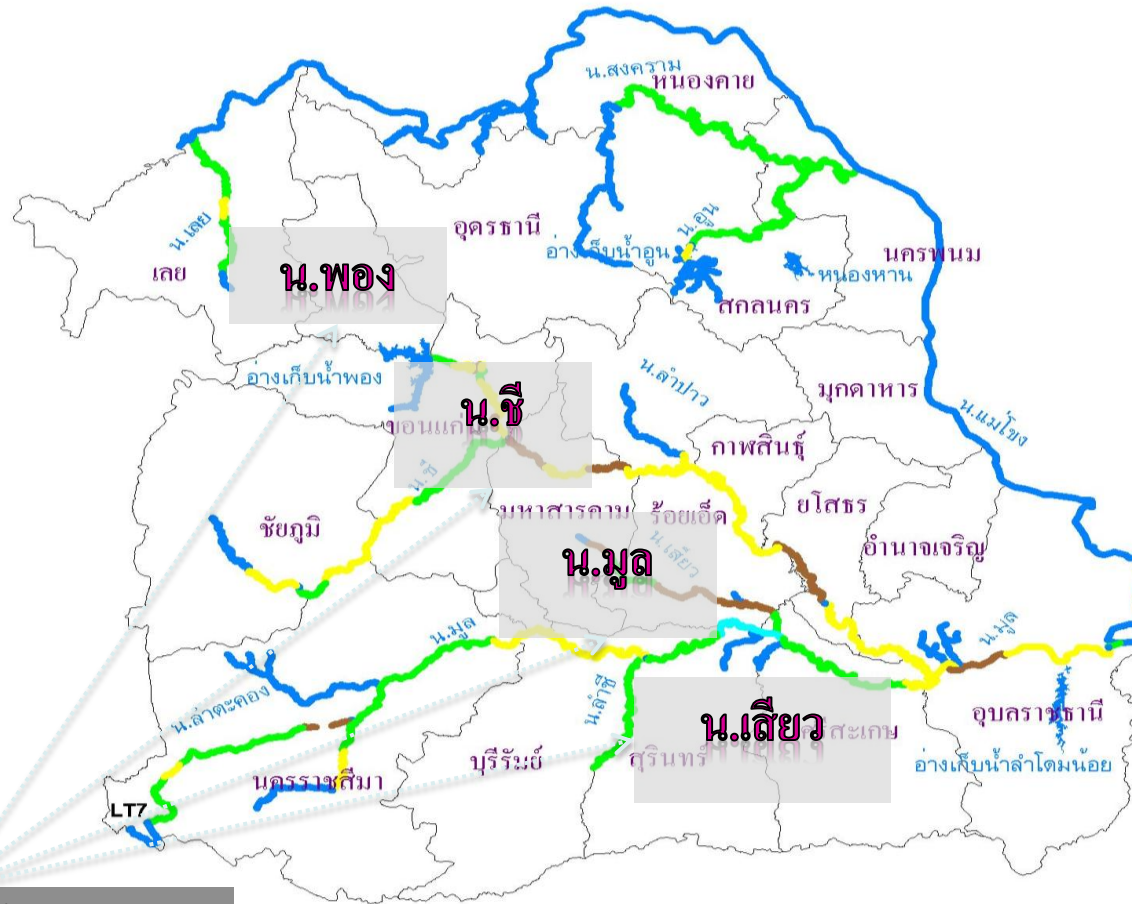
สถานการณ์คุณภาพน้ำพื้นที่ภาคกลาง และพารามิเตอร์ที่มีปัญหา ปี 2556

ควบคุมมลพิษ สิ่งแวดล้อมดี เพื่อประชาชน อย่างมีส่วนร่วม

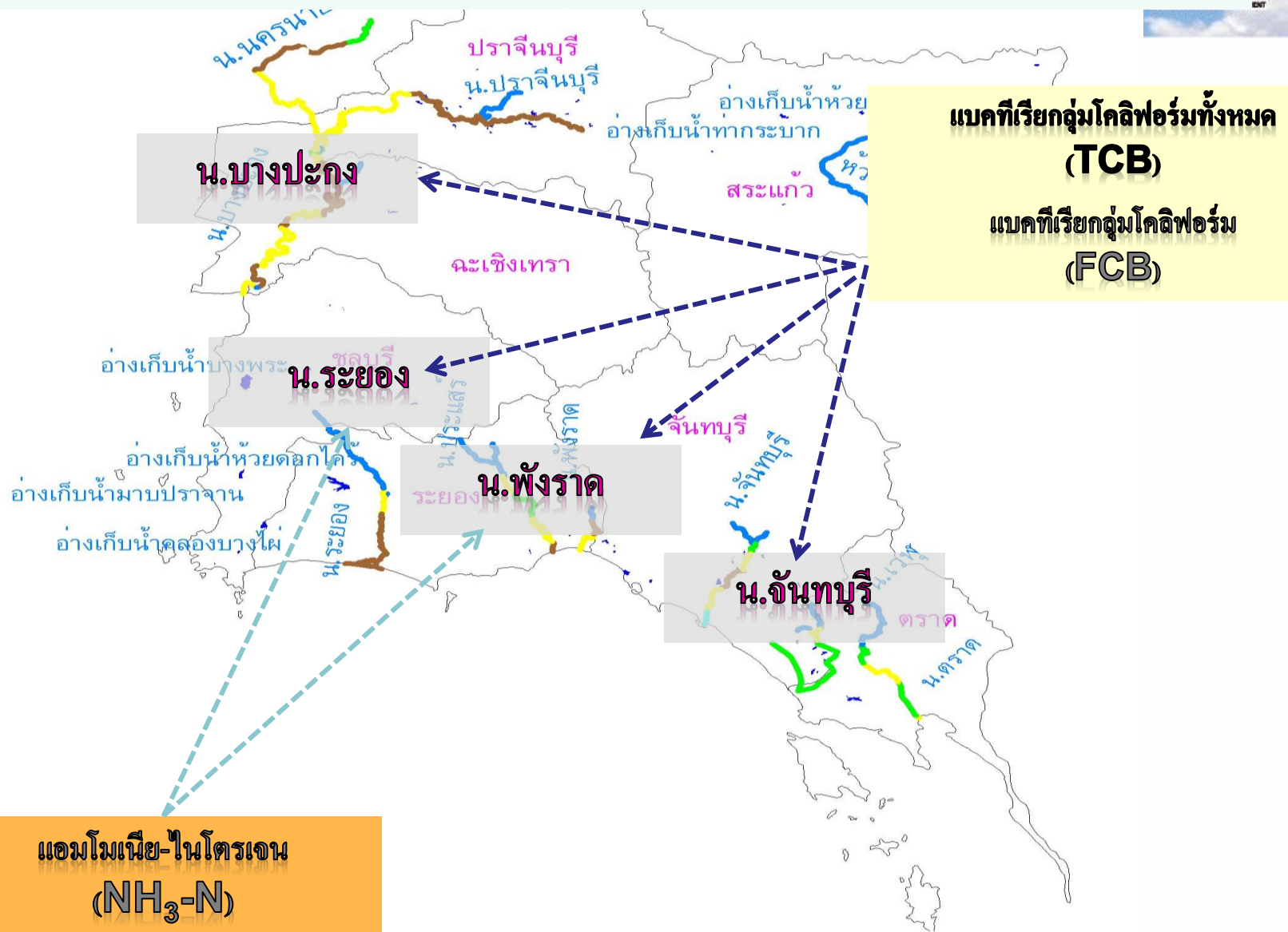

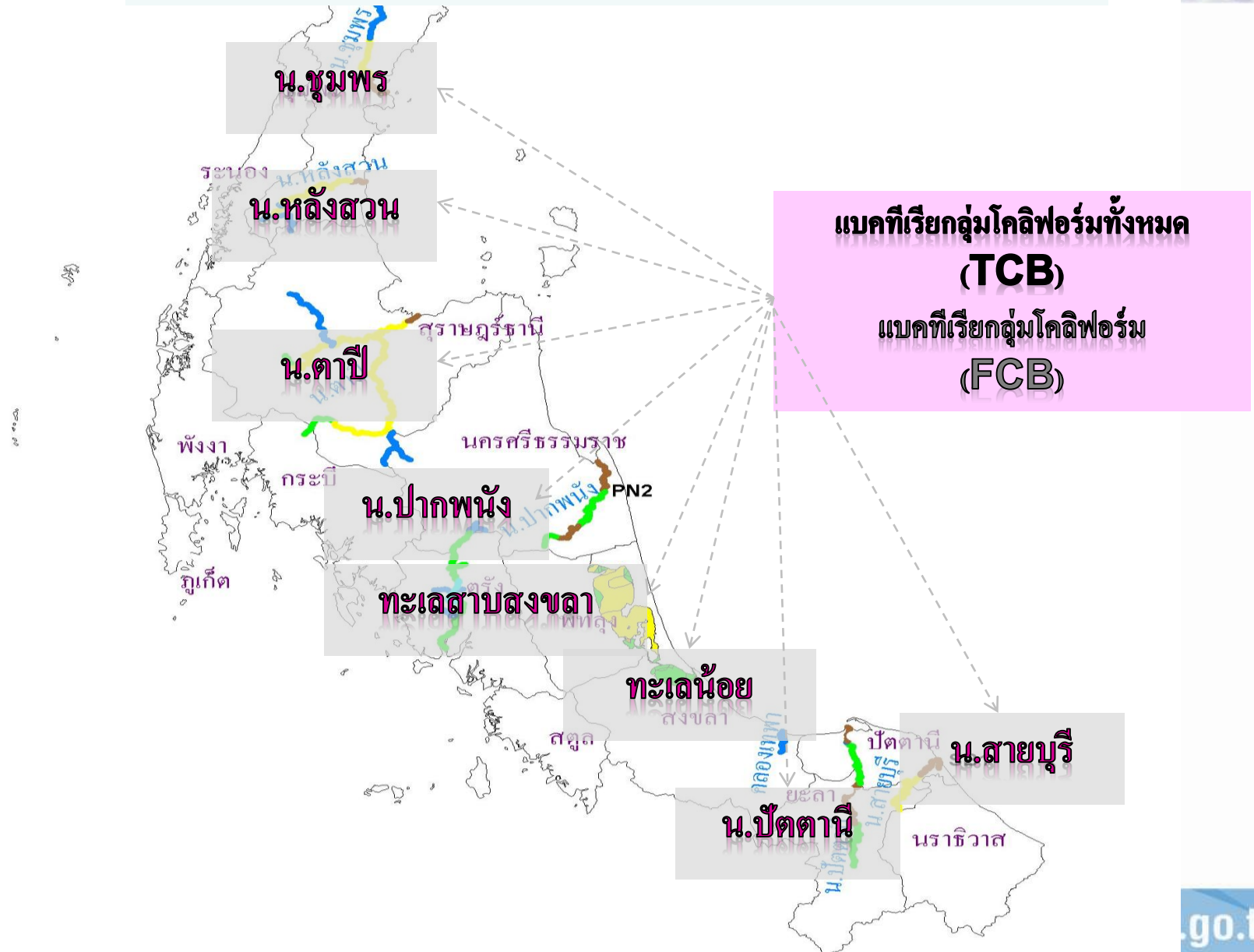
สถานการณ์คุณภาพน้ำพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และพารามิเตอร์ที่มีปัญหา ปี 2556

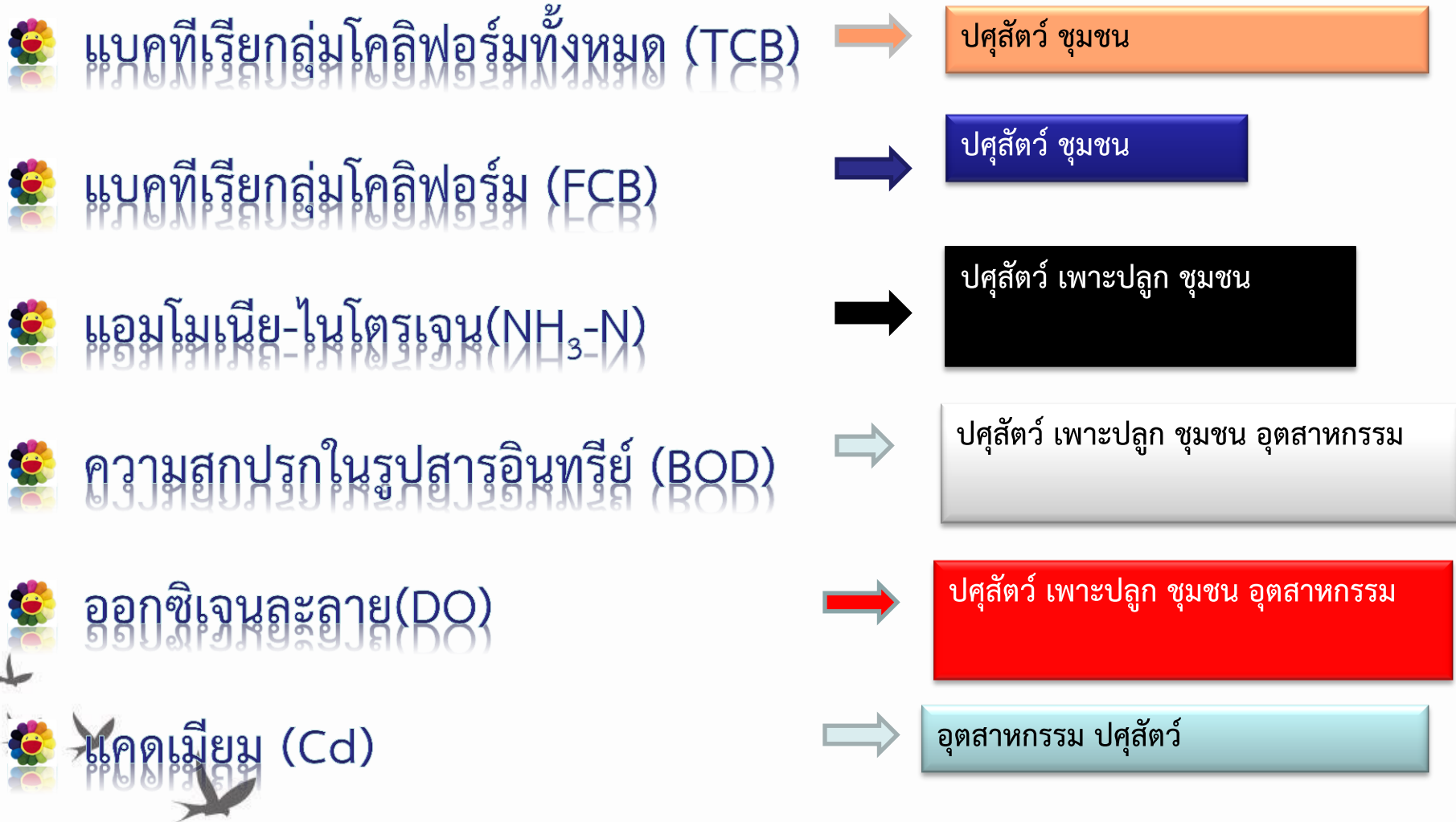
แอมโมเนีย-ไนโตรเจน
($\text{NH}_3\text{-N}$)

สถานการณ์คุณภาพน้ำพื้นที่ภาคตะวันออก และพารามิเตอร์ที่มีปัญหา ปี 2556

พารามิเตอร์ที่เป็นปัญหาคอนภาพน้ำ

จัดลำดับแม่น้ำที่มีคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมที่สุด

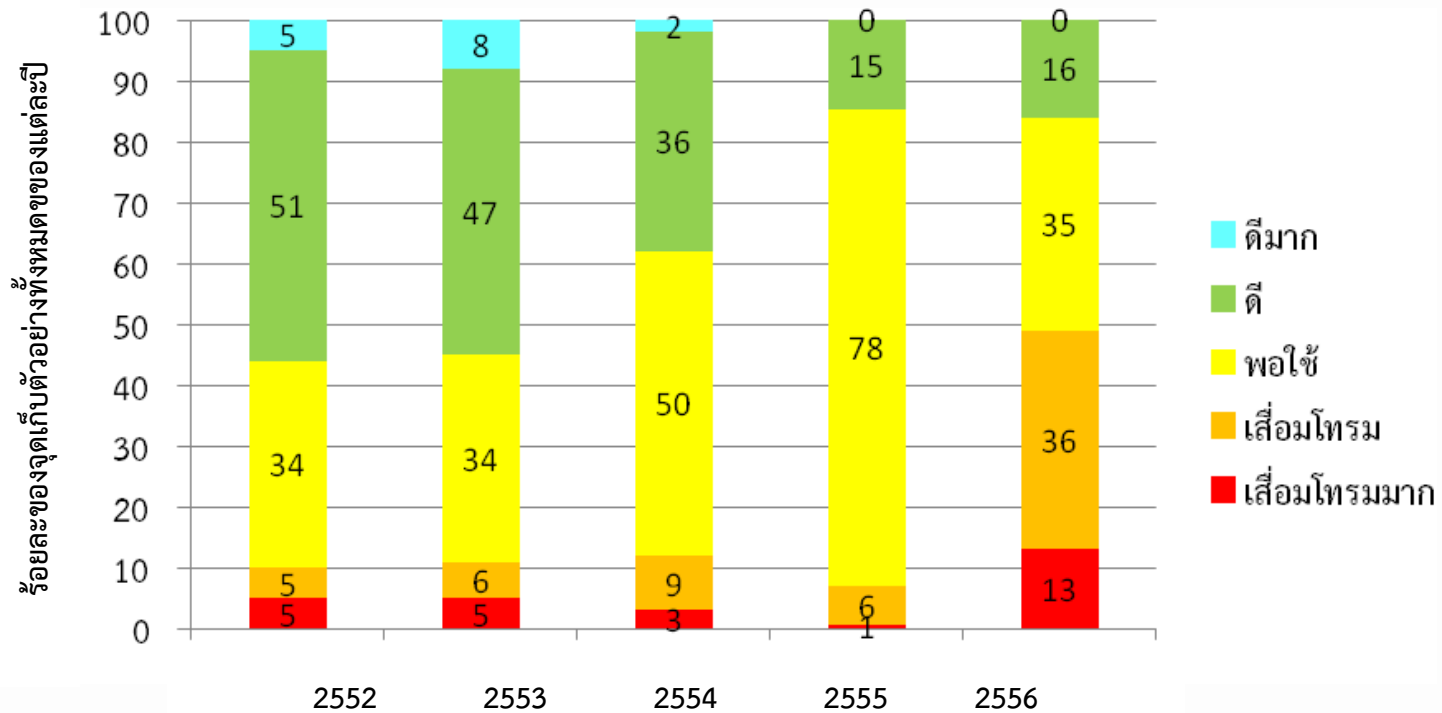
ลำดับที่	แหล่งน้ำ	จังหวัด
1	เจ้าพระยาตอนล่าง	นนทบุรี กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ
2	ท่าจีนตอนล่าง	นครปฐม สมุทรสาคร
3	ท่าจีนตอนกลาง	นครปฐม สุพรรณบุรี
4	ลำตะคองตอนล่าง	นครราชสีมา
5	พังราดตอนบน	จันทบุรี
6	ระยองตอนล่าง	ระยอง
7	ท่าจีนตอนบน	สุพรรณบุรี ชัยนาท
8	ลพบุรี	พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สิงห์บุรี
9	เพชรบุรีตอนล่าง	เพชรบุรี
10	ระยองตอนบน	ระยอง

จัดลำดับแม่น้ำที่มีคุณภาพน้ำดีที่สุด

ลำดับที่	แหล่งน้ำ	จังหวัด
1	ลำชี	สุรินทร์ บุรีรัมย์
2	ตรัง	ตรัง
3	สงคราม	นครพนม สกลนคร หนองคาย
4	หนองหาร	สกลนคร
5	เวฬุ	ตราด
6	แควน้อย	กาญจนบุรี
7	แม่จาง	ลำปาง
8	ตาปีตอนบน	นครศรีธรรมราช
9	วัง	ตาก ลำปาง
10	อิง	เชียงราย พะเยา

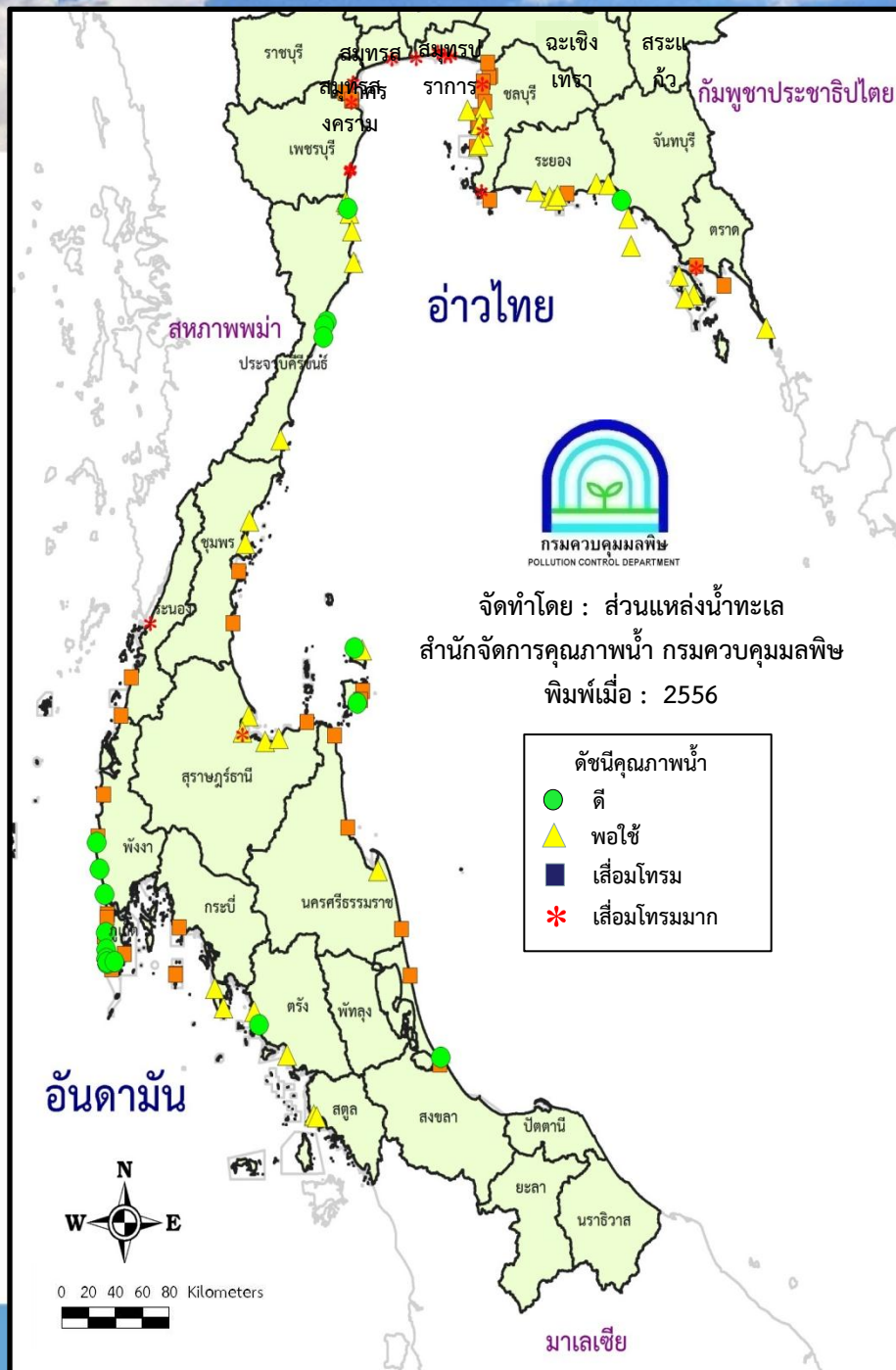

คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

- ❖ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง บริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (จากร้อยละ 5 เหลือ 0) และดี (จากร้อยละ 51 เหลือ 16) ลดน้อยลง
- ❖ บริเวณที่เสื่อมโทรมมากมาโดยตลอด คือ อ่าวไทยตอนใน และชายฝั่งทะเลอันดามันบริเวณหาดชาญดำริ, ปากน้ำระนอง จ.ระนอง

สถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง
ปี ๒๕๕๖
โดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำทะเล

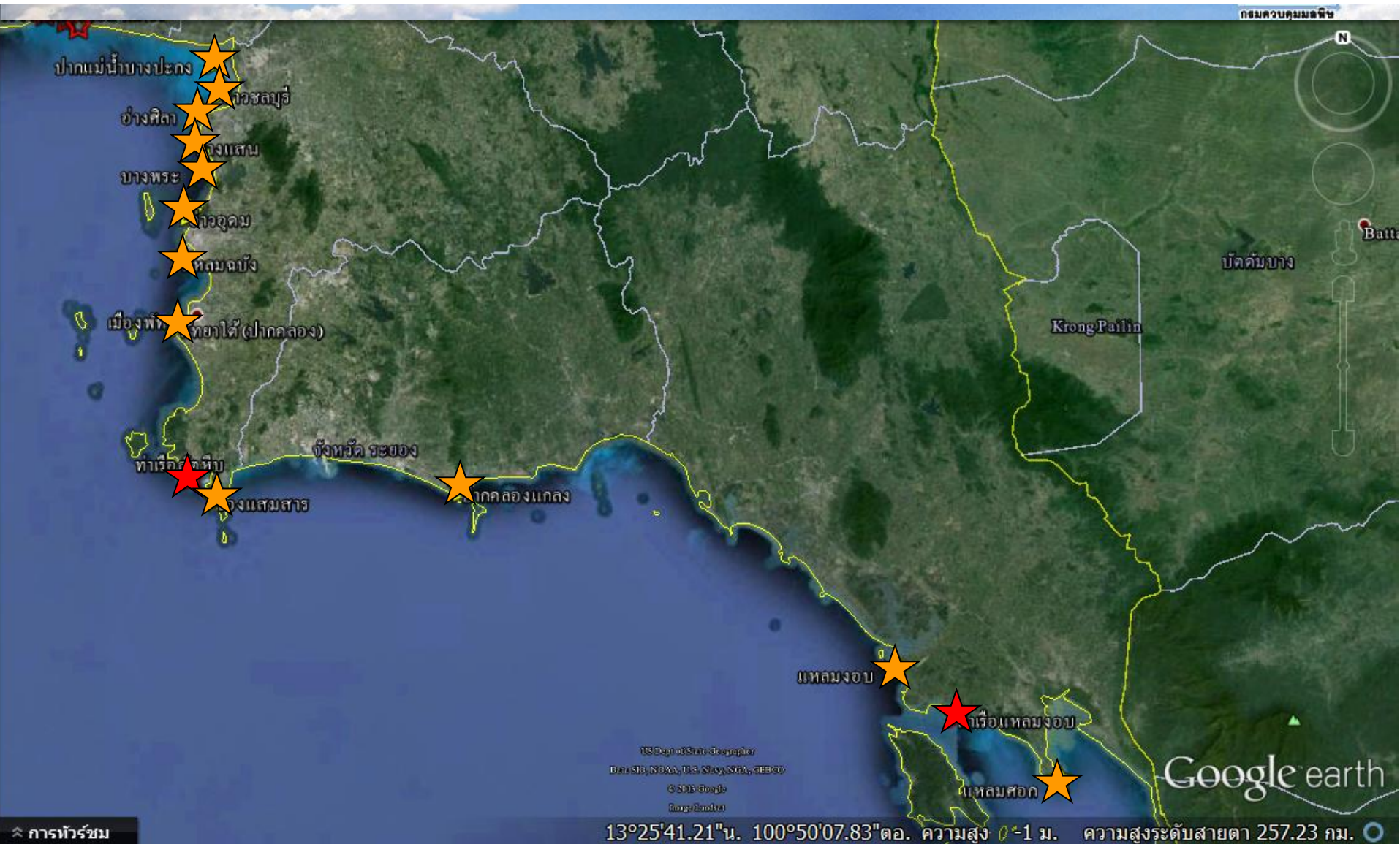
บริเวณที่คุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรมมาก

บริเวณ		จังหวัด
อ่าวไทยตอนใน :	ปากแม่น้ำเจ้าพระยา ปากคลอง12ธันวา หน้าโรงงานฟอกย้อม กม. ๓๕ บางขุนเทียน ปากแม่น้ำท่าจีน ปากแม่น้ำแม่กลอง	สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
อ่าวไทยฝั่งตะวันออก :	ท่าเรือสัตหีบ ท่าเรือแหลมฉบัง	ชลบุรี ตราด
อ่าวไทยฝั่งตะวันตก :	หาดชะอำ ปากคลองท่าเคย	เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี
ชายฝั่งอันดามัน	หาดชาญดำริ, ปากน้ำระนอง	ระนอง

คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่เลื่อมโทรม-เลื่อมโทรมมาก ปี 2556

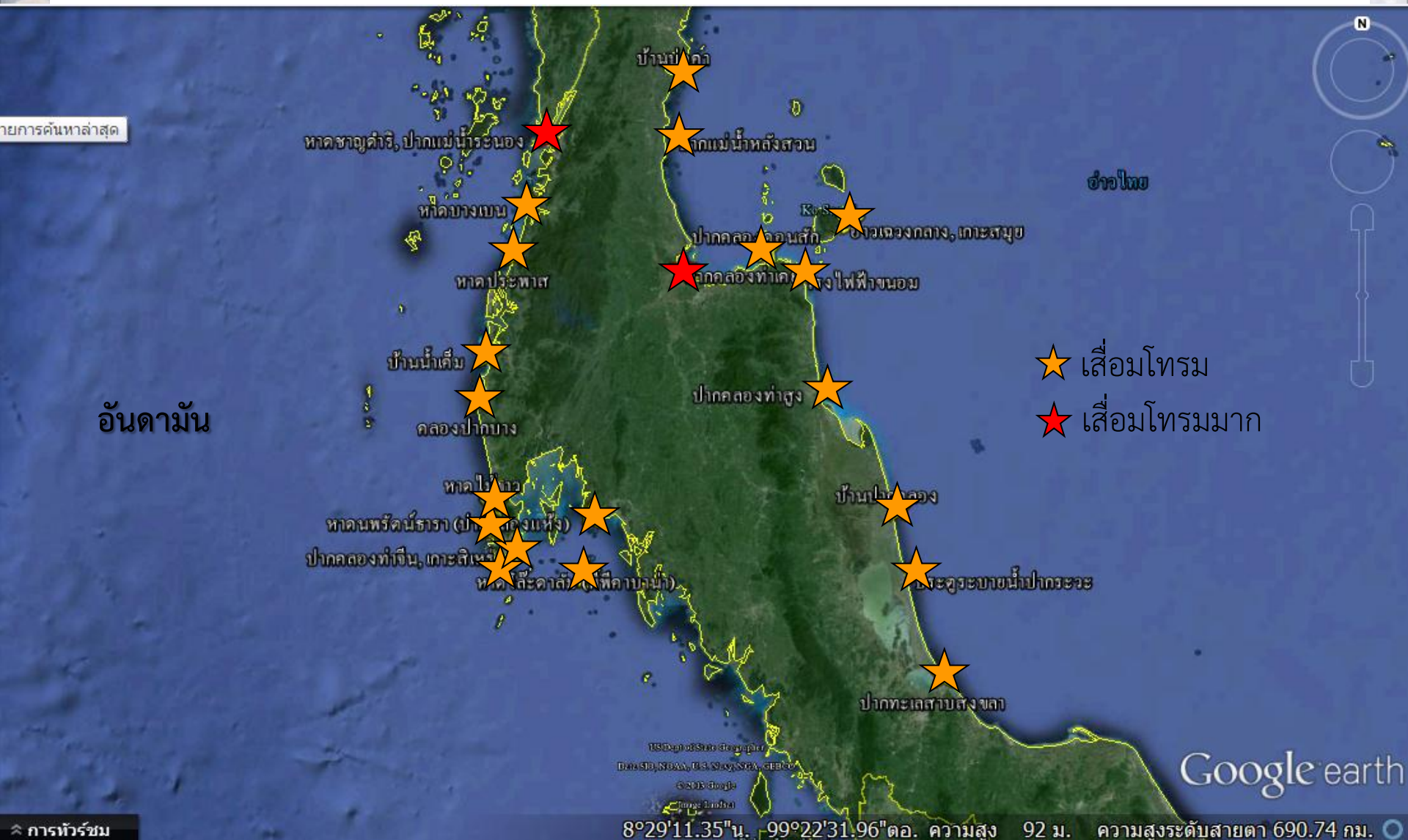
คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่เสื่อมโทรม-เสื่อมโทรมมาก ปี 2556

อ่าวไทยฝั่งตะวันออก

www.pcd.go.th

คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งที่ล้อมโตรม-ล้อมโตรมมาก ปี 2556

อ่าวไทยฝั่งตะวันตก และชายฝั่งอันดามัน

พารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานฯ

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

- DO* กระบวนการย่อยสลายสารอินทรีย์, การใช้ออกซิเจนของสิ่งมีชีวิต เช่น การสัฟฟิงของแพลงก์ตอน
- ไนเตรท* : อุตสาหกรรม (การผลิตโลหะหนัก สีย้อมผ้า เซลลูลอยด์) การเกษตรกรรม (ปุ๋ย และมูลสัตว์)
- ฟอสเฟต* : อุตสาหกรรมปุ๋ยเคมี, การเกษตรกรรม (ปุ๋ย)
- TCB* : ชุมชน (การขับถ่ายของคน) การเกษตรกรรม (การขับถ่ายของสัตว์)
- FCB* : ชุมชน (การขับถ่ายของคน)
- Enterococci: ชุมชน (การขับถ่ายของคน)
- Cu* : อุตสาหกรรม (ชุบโลหะ ผลิตสารกำจัดศัตรูพืช), การเกษตรกรรม, สีทากันเพรียง
- Hg : อุตสาหกรรม (กระดาษ ยารักษาโรค การผลิตคลอรีนและโซดาไฟ การผลิตเหล็กและเหล็กกล้า)
- Cr : อุตสาหกรรม (ย้อมผ้า การผลิตรูป แก้ว เซรามิค และเครื่องหนัง การผลิตกระดาษ ปุ๋ย และเหล็ก)
- Fe: กากของเสียอุตสาหกรรม

*พบทั้ง ๒ ครั้งที่ตรวจวัด

สาเหตุคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม

1. น้ำเสียชุมชน

- ☐ ประชากรเพิ่มขึ้น
- ☐ ระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน เพิ่มขึ้น
- ☐ แหล่งกำเนิดไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

2. น้ำเสียอุตสาหกรรม

- ☐ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น
- ☐ โรงงานไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

3. น้ำเสียเกษตรกรรม

- ☐ ขาดกลไกการจัดการน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดที่ไม่มีจุดระบายแน่นอน (เกษตรกรรม)
- ☐ แหล่งกำเนิดไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

ปี	2554	2555	2556
จำนวนประชากร (ล้านคน)	64.1	64.5	64.8
จำนวนระบบฯ (แห่ง)	90	92	92
จำนวนแหล่งกำเนิดที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย (%)	-	-	64

ปี	2554	2555	2556
จำนวนโรงงาน (แห่ง)	132,104	134,830	139,475
จำนวนโรงงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย (%)	-	-	23

ปี	2554	2555	2556
พื้นที่ปลูกข้าว (ล้านไร่)	65.3	64.4	64.4
จำนวนฟาร์มสุกรที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย (%)			50

การควบคุมปัญหามลพิษทางน้ำและกลไกใหม่ที่เป็น

บังคับใช้กฎหมาย
กับแหล่งกำเนิด
มลพิษ

จัดสร้างระบบ
บำบัด
น้ำเสียรวมชุมชน
เพิ่มเติม

กำหนด Zoning
และอนุญาต
ประกอบกิจการตาม
ศักยภาพของพื้นที่
(Carrying
Capacity)

กำหนดมาตรฐาน
ควบคุมการระบาย
มลพิษเฉพาะพื้นที่

การพิจารณา
อนุญาตการ
ระบายมลพิษ

การเก็บภาษี
สิ่งแวดล้อม
(ภาษีมลพิษทาง
น้ำ)

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

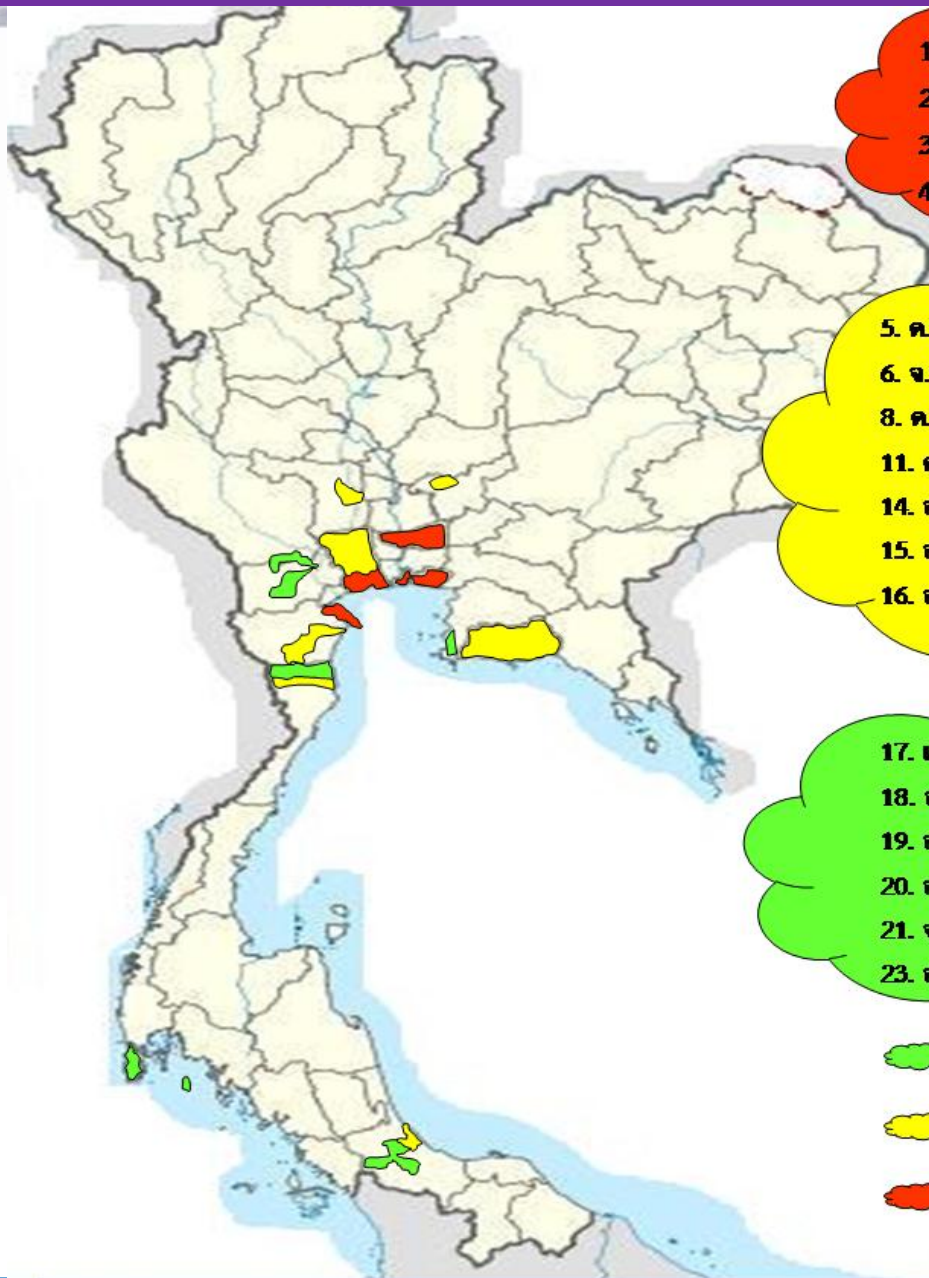

การดำเนินงานที่ผ่านมา

➡สนับสนุนทางวิชาการในกิจกรรม/โครงการจัดการมลพิษ

➡ เข้าไปดำเนินงานในพื้นที่ กรณีหน้าพระลาน ระยอง

เขตควบคุมมลพิษ ดีขึ้น ?

1. จ.ปทุมธานี
2. จ.สมุทรสาคร
3. จ.สมุทรปราการ
4. อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี

5. ค.หน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี
6. จ.นครปฐม 7. จ.นนทบุรี
8. ค.มาบตาพุด 9. ค.หัวโปก 10. ค.เนินพระ
11. ค.ทับมา 12. ค.มาบข่า 13. ค.บ้านฉาง จ.ระยอง
14. อ.ท่าช้าง จ.เพชรบุรี
15. อ.เมือง จ.สงขลา
16. อ.ปรางบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์

17. เมืองพัทยา จ.ชลบุรี
18. อ.เมือง จ.เพชรบุรี
19. อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
20. อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
21. จ.ภูเก็ต 22. หมู่เกาะพีพี จ.กระบี่
23. อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

- คุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้นมาก
- คุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้นบ้าง
- คุณภาพสิ่งแวดล้อมยังไม่ดีขึ้น

แก้ไขปัญหามลพิษที่เสี่ยง (Area Approach)

POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

พื้นที่หมอกควัน :

(เชียงใหม่ เชียงราย
แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน
พะเยา แพร่ น่าน ตาก)

- พื้นที่เหมืองแร่
(พิจิตร)

มลพิษทางน้ำ :

(คลองวัดประดู่ ราชบุรี
คลองดำเนินสะดวก)

พื้นที่ท่องเที่ยว :

สุราษฎร์ธานี

ป า พ รุ :

นครศรีธรรมราช

พื้นที่รับน้ำเสีย :

ปากน้ำระนอง

- เหมืองทองคำ
จ.เลย

- เหมืองโปแตช
อุดรธานี

E-waste ช่างชัย
พลินธุ์

น้ำพอง ขอนแก่น

พื้นที่ล้นล้นทั้งภาค
ของเสียและสาร
อันตราย

ความก้าวหน้าเหตุการณ์สำคัญในรอบปี

- ❖ น้ำมันรั่วที่เกาะเสม็ด
- ❖ พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม “ลุ่มน้ำแม่ตาบ”
- ❖ ห้วยคลิตี้ กาญจนบุรี
- ❖ ลักลอบทิ้งกากของเสีย หนองแหน
- ❖ สารปรอทในคลอง สวนอุตสาหกรรม 304 ปราจีนบุรี

น้ำมันรั่วที่เกาะเสม็ด

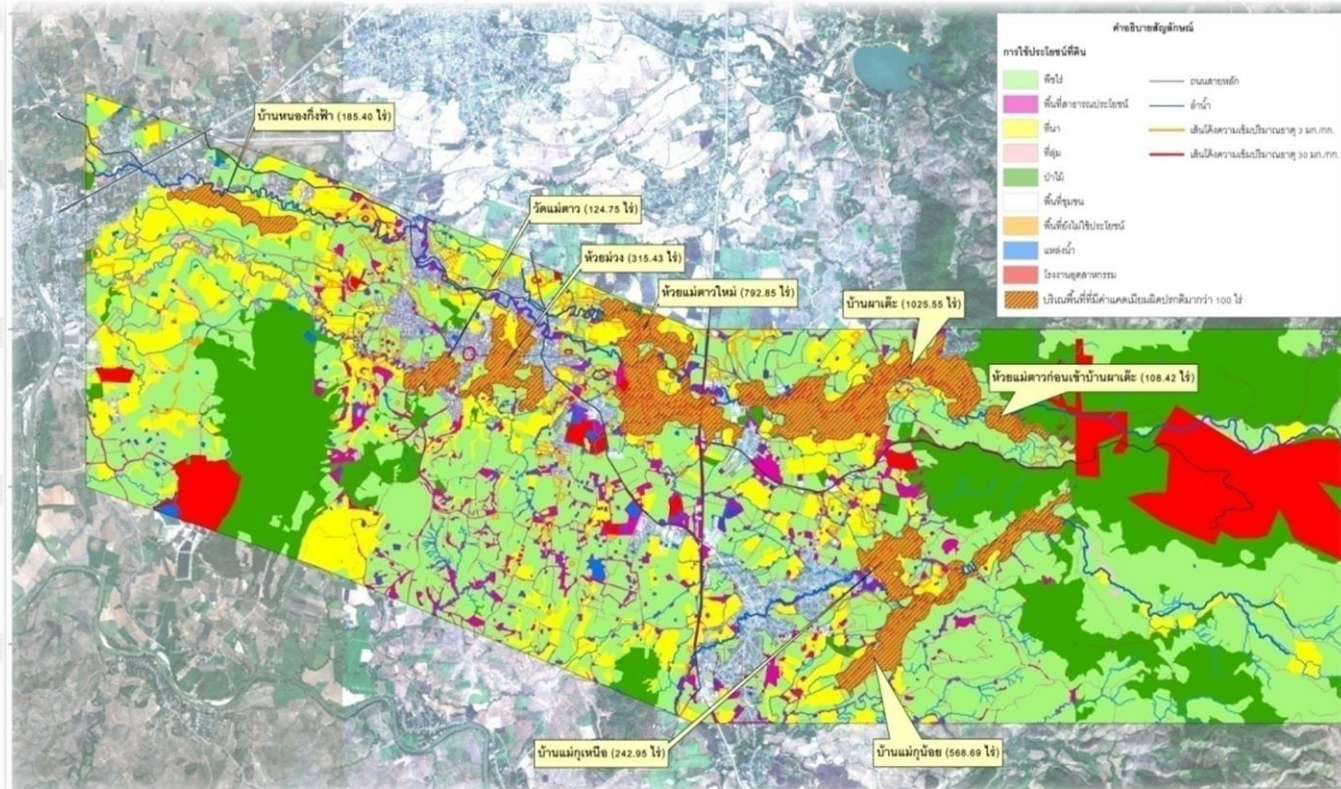
“1 พฤศจิกายน 2556” เปิดให้บริการอ่าวพร้าว
อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด

ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเล การสะสมของมลพิษในชั้นทราย

พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม “ลุ่มน้ำแม่ตาว จังหวัดตาก”

- ❖ ศาลปกครองพิษณุโลก พิพากษาให้ประกาศพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาวเป็น “พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม” ภายใน 90 วัน
- ❖ สผ. อยู่ระหว่างดำเนินการออกกฎกระทรวงและกำหนดมาตรการคุ้มครอง

หน่วยคลิตี้ กาญจนบุรี

ดำเนินการตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด

จ่ายเงินค่าเสียหายให้กับชาวบ้านคลิตี้

ปรับปรุงฝายหินทิ้งที่อยู่ในลำห้วย

ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

บริเวณหน่วยคลิตี้ ทุก 3 เดือน

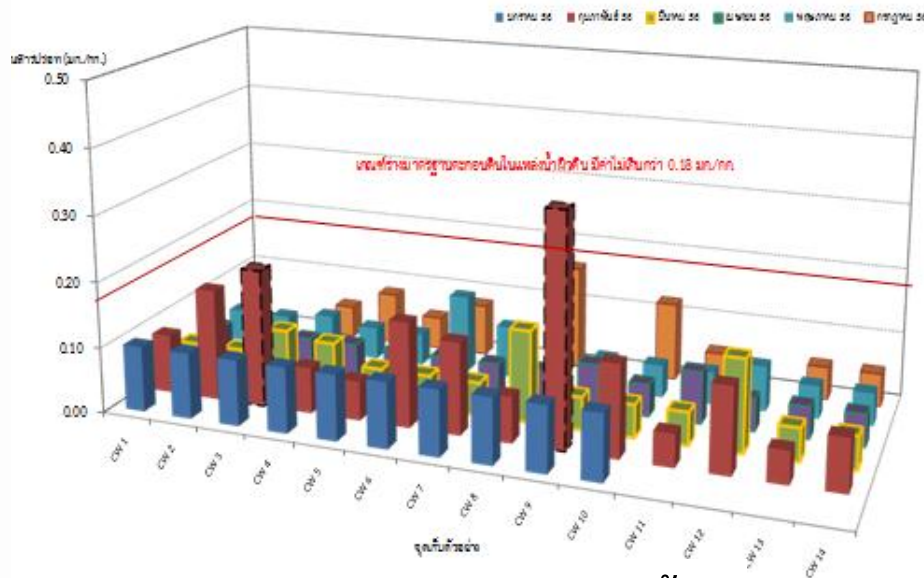
จัดการกับตะกอนดิน
ปนเปื้อน

ลักลอบทิ้งกากของเสีย หนองแหวน

- ❖ ผู้ประกอบการขนย้ายกากของเสีย และสารเคมีไปกำจัดนอกพื้นที่
- ❖ สถานการณ์การปนเปื้อนสาร ฟีนอลเข้าสู่ภาวะปกติ
- ❖ จังหวัดฉะเชิงเทราจัดหาเครื่อง กรองน้ำให้ประชาชน ก่อสร้าง ระบบประปา
- ❖ สำรวจพื้นที่เสี่ยง 25 จังหวัด เริ่มจาก 5 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ปราจีนบุรี สมุทรปราการ

สารปรอทในคลอง บริเวณสวนอุตสาหกรรม 304 ปราจีนบุรี

ปริมาณปรอทในตะกอนดินท้องน้ำ

- ❖ ไม่พบการปนเปื้อนสารปรอทในน้ำ
- ❖ พบในตะกอนดิน ครั้งเดียวที่ปากคลองชะลองแวง และคลองรัง
- ❖ พบในตัวอย่างปลาแต่ไม่ทราบสาเหตุ
- ❖ ร่วมกับกรมควบคุมโรค เผ่าระวังสุขภาพ ติดตามสุขภาพผู้ที่พบสารปรอทในร่างกายสูง สืบสวนการได้รับสัมผัสประเมินความเสี่ยงจากการบริโภคปลา และเผ่าระวังสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ระยะยาว

กรมควบคุมมลพิษ

โทรศัพท์ 0 2298 2475 โทรสาร 0 2298 2471 www.pcd.go.th

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม www.mnre.go.th

